

Стање у привреди у 2014. и на почетку 2015. године

Општина Кикинда
Секретаријат за локални економски развој и туризам
Април 2015. године

Материјал је сачињен на основу заједничких активности Секретаријата за локални економски развој и туризам, чланова Општинског већа општине Кикинда и Регионалне привредне коморе Кикинда током којих су у јануару и фебруару 2015. године посећена следећа привредна друштва на подручју општине Кикинда: „Блик Продукт“ Кикинда, „Мултипак“ Кикинда, „Железнице Србије – железничка станица Кикинда“, „Gigraphix“ Кикинда, „Банини“ Кикинда, „Grindex“ Кикинда, „Кикиндски млин“ Кикинда, „Ех Вике“ Кикинда, Пољопривредна стручна служба „Кикинда“, Ливница „Кикинда“, „Pro Media“ Кикинда, ВДП „Горњи Банат“ Кикинда, Пекара „АС браћа Станковић“ Кикинда, „Аутопревоз“ Кикинда, „Градитељ“ Кикинда, „Атлер Фонтана“ Кикинда, „Шоле“ Кикинда, „Мокрин млек“ Мокрин, „Ангропромет“ Кикинда, „Технобор“ Кикинда, „Млекара Раичковић“ Руско Село, „ТИМ“ Кикинда, „Златна греда Костић“ Кикинда, „НовУм“ Кикинда, „Агросеме“ Кикинда, „Прима Продукт“ Кикинда, „Micron“ Кикинда, „Le Belier Кикинда“, „Морар“ Кикинда...

Ситуација у кикиндској привреди у њеној новијој историји никада није била сложена колико је то сада. Најзначајније фирме имају озбиљних проблема у пословању: „Тоза Марковић“ је у стечају, Ливница „Кикинда“ је у реструктурирању због проблема које има већински власник „Цимос група“ и током прошле и ове године пустили су више од 700 људи, „МСК“ не производи већ неколико година у ишчекивању тражења стратешког партнера, у „Банинију“, „Градитељу“ и „Прима продукту“ се ради према унапред припремљеном плану реорганизације... И према званичној статистици број запослених опада, а број незапослених превазилази 20 одсто укупног броја радно способног становништва...

У разговорима са потенцијалним инвеститорима Кикинда је у неравноправном положају у поређењу са већим индустријским срединама у окружењу – попут Зрењанина или Суботице, које већ годинама имају уређене индустријске зоне, док ћемо ми, коначно, имати прву тек ове године. Brownfield и Grayfield индустријске локације у граду (бивше фабрике) су у приватном власништву, а већина њихових власника за њих – иако су углавном запуштене и поприлично неупотребљиве, у смислу да захтевају велика улагања за покретање било какве производње, тражи нереална средства за продају или дугорочно изнајмљивање.

Практично, кикиндској привреди треба српски „New Deal“, а не концепт економског либерализма без уплитања државе, јер само тако наша привреда може да се извуче из садашњег, врло неперспективног стања. Улога државне администрације у равномерном регионалном развоју је одлучујућа, и у случају Кикинде само реиндустријализација може да доведе до економског опоравка. Развој сектора услуга, само са изузетно великим улагањима – која се мере милионима евра, и снажним маркетингом међународног карактера, у нашој средини може да произведе ефекат какав имају фабрике са више стотина запослених.

Секретаријат за локални економски развој и туризам
општине Кикинда
секретар
Саша Танацков

Тржиште радне снаге

Током 2014. године било је масовног отпуштања радника и то у две највеће кикиндске фирме, у „Този Марковићу“ – због покретања стечајног поступка и Ливници „Кикинда“ – због реорганизације коју спроводи већински власник „Цимос“ из Копра. Статистички гледано, према званичној евиденцији НСЗ Филијала Кикинда, број незапослених је смањен у поређењу са 31.12.2013. године, али тај податак не одражава слику стварности, нити је укупна бројка од 12.540 лица која траже посао реална. Објективно на подручју Севернобанатског управног округа проценат незапослености је минимално 20 одсто, тако да је овај статистички податак, иако званичан, нереалан, пошто је реч искључиво о броју лица који се налазе на евиденцији. Највише незапослених је у Кикинди 5.630, од чега су 2.708 припаднице нежнијег пола. Затим следе Кањижани са 2.177 (жене 1.095), Сенћани 1.574 (жене 755), Чокани 1.267 (жене 620), Новокнежевчани 1.120 (жене 497) и на зачелу Ађани са 772 (жене 352) незапослених. Од укупног броја незапослених који су на евиденцији НСЗ Филијала Кикинда, жена је 6.027. Када се анализира старосна структура незапослених оних између 15 и 19 година је 492, од 20 до 24 године има их 1.325, од 25 до 29 година 1.460, од 30 до 34 године 1.351, од 35 до 39 године укупно је 1.430, од 40 до 44 година 1.386, од 45 до 49 1.481, од 50 до 54 година 1.678, од 55 до 59 година 1.411, и у старосној доби од 60 до 64 година има 526 незапослених лица. По дужини чекања на посао, према статистичким подацима од последњег дана 2014. године број особа које до три месеца траже посао је 1.827, оних између три и шест месеци је 1.130, незапослених који на посао чекају између пола године и девет месеци је 864, док између девет месеци и једне године на посао чека њих 737. Армија незапослених која чека посао до две године броји 2.243 особе, до три године 1.371, од три до пет година 1.797, од пет до осам година 1.249 лица, затим 399 лица посао тражи у периоду до десет година, док их је преко тог времена 923.

Број незапослених у периоду од 2005. до 2014. године

Датум	Кикинда	Ада	Чока	Сента	Кањижа	Н.Кнежевац	Округ
01.01.2005.	8.140	2.149	1.556	2.951	2.811	1.276	18.883
30.11.2006.	7.902	2.301	1.429	2.438	2.414	1.343	17.827
31.10.2007.	7.598	1.242	1.281	2.298	2.150	1.150	15.719
07.02.2008.	7.540	1.296	1.186	2.356	2.061	1.177	15.611
28.02.2009.	7.400	1.497	1.220	2.165	2.056	1.181	15.519
31.12.2009.	6.433	1.593	2.301	1.118	2.212	1.248	14.905
30.06.2010.	7.403	1.589	1.661	2.552	2.549	1.662	17.416
31.12.2010.	6.070	1.218	1.428	2.184	2.233	1.138	14.271
31.10.2011.	6.178	1.004	1.532	2.398	2.240	1.074	14.426
31.12.2011.	6.246	1.030	1.519	2.467	2.363	1.131	14.756
31.12.2012.	5.545	965	1.504	2.300	2.424	1.133	13.871
31.12.2013.	5.714	873	1.429	2.309	2.334	1.035	13.694
31.12.2014.	5.630	772	1.267	1.574	2.177	1.120	12.540

Подаци НСЗ Филијала Кикинда

Запосленост и зараде

Број запослених у општини Кикинда према последњој пријави послодавца Фонду ПиО Филијала Кикинда, 26. јануара ове године, био је приближно исти оном из 2014. године на подручју општине Кикинда. Статистички гледано у највећем севернобанатском граду, од укупно 15.252 запослених 6.702 су жене, док је мушкараца 8.550. Оних без школе је 1.422 (9,32 одсто), са основном школом их је 1.168 (7,65 одсто), квалификованих радника је 1.748 (11,46 одсто), висококвалификованих је 24 (0,15 одсто), са средњом школом запослених у општини Кикинда има 2.881 (18,88 одсто), са вишом школом 566 (3,71 одсто), са првим степеном факултета 45 (0,29 одсто), са завршеним високом школом и факултетом 980 (6,42 одсто), док је – како статистика каже са „непознатом школском спремом“ чак 6.418 лица (42,07 одсто).

Број запослених у периоду од 2005. до 2015. године

Датум	Кикинда	Сента	Кањижа	Ада	Н.Кнежевац	Чока	Округ
24.02.2005.	18.192	6.497	6.079	4.208	2.729	2.029	39.734
04.03.2006.	17.670	6.738	5.738	4.068	2.533	1.895	38.642
26.12.2006.	17.620	6.727	5.770	4.128	2.508	1.906	38.659
18.09.2007.	17.678	6.675	5.926	4.212	2.512	1.940	38.943
05.02.2008.	19.053	7.622	6.579	4.884	2.782	2.154	43.074
17.03.2009.	18.363	7.455	6.362	4.685	2.719	2.065	41.649
05.01.2010.	17.862	7.442	6.110	4.553	2.754	2.209	40.930
15.06.2010.	17.773	7.106	6.018	4.446	2.595	2.034	39.972
05.01.2011.	17.105	7.220	5.890	4.458	2.463	2.079	39.215
11.11.2011.	17.294	7.167	5.952	4.697	2.558	1.930	39.598
09.01.2012.	17.129	6.906	5.921	4.594	2.588	1.926	39.064
21.01.2013.	15.886	6.590	5.575	4.282	2.510	1.852	36.695
22.03.2014.	15.256	6.366	5.404	4.200	2.480	1.790	35.496
20.02.2015.	15.276	6.457	5.244	4.262	2.359	1.804	35.402

Према последњој пријави послодавца Фонду ПиО Филијала Кикинда

Просечна зарада у јануару

	Бруто 01.2013.	Нето 01.2013.	Бруто 01.2014.	Нето 01.2014.	Бруто 01.2015.	Нето 01.2015.
Република Србија	54.447	39.197	52.438	37.966	54.208	39.285
Град Београд	67.947	48.889	64.917	46.923	66.392	48.207
АП Војводина	51.095	36.670	46.630	33.727	51.619	37.344
Севернобанатска област	47.330	33.996	45.687	32.914	45.119	32.513
Ада	41.645	29.976	41.696	30.138	42.745	30.889
Кањижа	49.172	34.761	50.316	36.140	49.128	35.413
Кикинда	45.407	32.686	45.310	32.584	43.824	31.475
Нови Кнежевац	45.002	32.160	38.473	27.619	42.410	30.466
Сента	57.444	41.479	49.666	35.967	48.071	34.841
Чока	44.278	31.977	43.960	31.893	44.990	32.557

Запошљавање у Румунији

Општина Кикинда, 09. децембра 2014. године, упутила је званичну Иницијативу Министарству рада, запошљавања, бораких и социјалних питања и Министарству спољних послова наше државе да Република Србија и Румунија закључе Међудржавни споразум о међусобном ангажовању радне снаге којим ће бити регулисани детаљи у вези са нострификацијом диплома, добијањем боравишних и радних дозвола, а нарочито регулисања социјалног, пензионог и здравственог осигурања.

Покренута иницијатива заснована је, за сада, на незваничним најавама за потребом ангажовања незапослених из пограничних делова Србије у румунским фабрикама дуж границе са нашом државом. Наиме, Кикиндом се пронела вест да Румунија има право на квоту од 5.500 радника годишње које може да радно ангажује од суседа нечланица ЕУ (Србија, Молдавија и Украјина). На основу гласина чак је, по сеоским месним заједницама кикиндске општине започето прављење списка заинтересованих, што је довело до повећаног интересовања наших житеља највеће севернобанатске општине који оправдано траже шансу за решавањем свог радног статуса. Свесни чињенице да без уређених односа у вези са ангажовањем радне између две суседне државе постоји реална опасност да наши грађани буду преварени и чак доведени у ситуацију да буду злоупотребљени, неадекватно или неплаћени за свој рад, па чак и депортовани са забраном уласка у Румунију и државе ЕУ, општина Кикинда је предузела неопходне правне кораке како би спречила такве манипулације са њеним суграђанима, али и житељима суседних места.

Тим поводом Секретаријат за локални економски развој општине Кикинда са надлежним институцијама у Румунији (пограничне општине, Привредна комора жупаније Тимиш, Префектура жупаније Тимиш...) а у сарадњи са генералним конзулатом Републике Србије у Темишвару и Савезом Срба у Румунији организовао је састанке са потенцијално заинтересованим привредницима из Румуније у циљу сагледавања стварних потреба за радним ангажовањем наше радне снаге. У те састанке укључена је Филијала НСЗ у Кикинди, Регионална привредна комора Кикинда, Инспекција рада и Севернобанатски управни округ.

Иницијатива је имала значајан одјек у јавности па је на седници Савета Севернобанатског управног округа 18. децембра 2014. године, она подржана и од стране Севернобанатског и Средњебанатског управног округа тако што су иза ње стале и све пограничне општине из региона Зрењанина и Кикинде.

Поводом сагледавања стварних потреба за ангажовањем наше радне снаге у Румунији одржана су два састанка, један у Семиклушу 21. јануара, а други у Кикинди 10. фебруара ове године. Домаћин састанка у Семиклушу, председник општине Дануц Гроза, је осим надлежних из општине Кикинда и представника фирми “Zorras” и “Delphi” окупио и представнике румунске Граничне полиције и Царине, Инспекције рада, Румунске државне агенције за запошљавање и њиховог јавног предузећа у чијој надлежности се налазе државни путеви.

Закључено је да је постизање Међудржавног споразума о међусобном ангажовању радне снаге којим ће бити регулисани детаљи у вези са нострификацијом диплома, добијањем боравишних и радних дозвола, а нарочито

регулисања социјалног, пензионог и здравственог осигурања. Једна од могућности за решавањем овог питања јесте да фирме из Румуније оснују „ћерке“ фирме у Кикинди, а да радници раде у Семиклушу.

„Zorras” и „Delphi” организују тросменски рад од по осам сати дневно пет дана недељно. Наши грађани, за већину радних места која ће бити понуђена, могу да на почетку очекују минималну зараду од 975 леја што је око 220 евра, колико је приближно – у динарској против вредности и минималац у Србији. Послодавци би организовали превоз радника и имали би и бонове за топли оброк.

Страни послодавци очекују сталност изабране радне снаге јер за сваког радника морају да обезбеде радну дозволу и визу за боравак дужи од 90 дана, што кошта око 200 евра по особи, а сама процедура за то траје 30 дана.

Општина Кикинда 10. фебруара била је домаћин састанка представника државних институција Републике Србије (Севернобанатског управног округа, Инспекције рада, Националне службе за запошљавање Филијале Кикинда, Станице Граничне полиције Кикинда, РПК Кикинда и Царине Републике Србије – Царинарнице Зрењанин) и водећих људи иностраних компанија „Zorras Industries Romania” и „Delphi Romania” које раде у румунском месту Велики Семиклуш (Sannicolau Mare). На састанку су разматрани прецизни детаљи ангажовања наших држављана и потези које обе стране морају претходно да предузму да би до реализације замисли уопште могло и да дође. Обе стране су се сложиле да је постизање Међудржавног споразума из области међусобног регулисања права која проистичу из радног односа приоритет, те да ће општина Кикинда на српској, а компаније „Zorras Industries Romania” и „Delphi Romania”, на румунској наставити да пред државним органима траже обострано прихватљиво решење.

Обе стране су се сложиле да за организовани превоз радника за Семиклуш и прелазак државне границе треба одредити само један од два новоотворена гранична прелаза у северном Банату на коме ће бити продужено радно време, у поређењу са садашњим, а који за то испуњава инфраструктурне захтеве Царине и Полиције обеју држава и за то је и са румунске стране предложен да буде Наково – Лунга. Због тога би требало изменити међудржавни споразум са Румунијом о ГП Наково – Лунга тако да на њему буде **продужено радно време** са 07:00 до 19:00 на минимално од 04:00 до 23:00 сата (због тросменског рада у румунским фабрикама), затим да буде **омогућен аутобуски превоз** (због организованог превоза радника на посао), и да **контрола** тих радника **на државној граници** буде **по скраћеној процедури**.

Сва ова и друга питања, такође, су предмет међудржавног споразума и то ће бити приоритет на коме ће заинтересоване стране радити у наредном периоду.

Општина Кикинда ће наставити да кординира потезима на српској страни и у складу са добијеним предлозима од компанија „Zorras Industries Romania” и „Delphi Romania” предложиће решења надлежним министарствима Републике Србије. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије одговорило је на иницијативу локалне администрације и у допису, који је потписао државни секретар Министарства Александар Стојановић, се каже да је: „у току поступак утврђивања финалног текста Споразума између Републике Србије и Румуније о социјалној сигурности, којим треба да буде

постигнута већа заштита наших грађана који раде у иностранству у погледу остваривања права обухваћених социјалном сигурношћу“.

„Zorras“ је један од највећих светских произвођача грејача различите намене, од електро до аутоиндустрије. Више од деценије раде у Семиклушу где запошљавају преко 3.300 људи. Имају потребу за ангажовањем 250 радника из Србије, са посебним нагласком на Кикинду, због стручности радне снаге и индустријске традиције која постоји у овој средини. „Delphi“ је једна од највећих фабрика из области производње компоненти за аутомобилску индустрију, раде у 32 државе и, између осталог, имају фабрику и у Семиклушу. Укупно, систем има 160.000 запослених, од чега су 20.000 инжењери, а у прошлој години имали су промет од 16,5 милијарди америчких долара. Већ 18 година су у Румунији (Семиклуш, Инеу код Арада и Молдова Нова) где имају 9.000 запослених. У првој половини ове године биће им потребно између 300 и 500 радника и спремни су да радну снагу потраже у пограничним местима у Србији, а превасходно у Кикинди.

У периоду од последње декаде марта до краја априла општина Кикинда је са Филијалом НСЗ у Кикинди евидентирала заинтересоване за рад у Румунији, на основу кога ћемо имати прецизне детаље о броју, старосној, полној и образовној структури оних који су спремни да раде у суседним румунским фабрикама. Паралелно са тим општинска администрација ради на стварању потребних услова за међусобним ангажовањем радне снаге између Србије и Румуније.

Ликвидност привреде Севернобанатског управног округа у 2014. години*

*Подаци Регионалне привредне коморе Кикинда

Од 11.608 укупно регистрованих рачуна 6.131 привредног друштва и предузетника, према подацима Одељења за принудну наплату Народне банке Србије, на дан 31. децембар 2014. године били су блокирани рачуни 641 привредног субјекта, односно 10,5 одсто.

Укупан износ блокаде рачуна привредних друштава и предузетника Севернобанатског региона био је 3.869,5 милиона динара. Број непрекидно блокираних рачуна до годину дана је 235, а дуже од годину дана блокирано је 407 рачуна чији је износ блокаде 3.220,7 милиона динара.

У односу на 30. јун 2014. године, број привредних субјеката блокираних рачуна мањи је за 7, број непрекидно блокираних рачуна до годину дана је смањен за 100, а укупан износ блокаде је повећан за 1.664,8 милиона динара.

Број блокираних рачуна дуже од годину дана и износ блокаде по општинама:

Привредна друштва:

Општина	Број блокираних рачуна дуже од 360 дана			Износ блокаде (у 000 дин.)		
	30.06.2014.	31.12.2014.	Разлика (%)	30.06.'14.	31.12.'14.	Разлика (%)
Ада	34	35	↑ 1 (2,9)	153.576	1.939.407	↑ 1.785.831 (/)
Кањижа	34	42	↑ 8 (23,5)	723.621	515.487	↓ 208.134 (28)
Кикинда	75	94	↑ 19 (25,3)	523.689	554.552	↑ 30.863 (5,9)
Нови Кнежевац	15	14	↓ 1 (6,7)	12.124	12.145	↑ 21 (0,2)
Сента	34	47	↑ 13 (38,2)	91.498	81.754	↓ 9.744 (10,6)
Чока	7	11	↑ 4 (57,1)	7.922	36.296	↑ 28.374 (/)
Укупно	199	243	↑ 44 (22,1)	1.512.430	3.139.641	↑ 1.627.211

Предузетници:

Општина	Број блокираних рачуна дуже од 360 дана			Износ блокаде (у 000 дин.)		
	30.06.2014.	31.12.2014.	Разлика (%)	30.06.'14.	31.12.'14.	Разлика (%)
Ада	8	12	↑ 4 (50)	4.781	8.568	↑ 3.787 (79,2)
Кањижа	6	4	↓ 2 (33,3)	3.162	1.775	↓ 1.387 (43,8)
Кикинда	74	93	↑ 19 (25,7)	53.075	54.986	↑ 1.911 (3,6)
Нови Кнежевац	9	11	↑ 2 (22,2)	2.306	2.735	↑ 429 (18,6)
Сента	21	35	↑ 14 (66,7)	10.470	9.208	↓ 1.262 (12)
Чока	2	9	↑ 7 (/)	2.249	3.822	↑ 1.573 (70)
Укупно	120	164	↑ 44 (36,7)	76.043	81.094	↑ 5.051 (6,6%)

Поређењем са стањем ликвидности привредних друштава на крају јуна 2014. године, закључује се да је број блокираних рачуна дужи од 360 дана на крају 2014. године повећан са 199 на 243 или 22,1 %, док се износ блокаде еномно повећао и то са 1.512 милиона динара на 3.139 милиона динара. У другој половини 2014. године, највећи пораст блокираних рачуна је у општини Кикинда, са 75 на 94, односно 25,3%, док је износ блокаде повећан за 30,8 милиона динара, тј. 5,9 %.

Значајно повећање износа блокаде рачуна дуже од 360 дана забележено је у општини Ада, са 153,5 милиона динара на 1.939 милиона, односно за више од дванаест пута, што је узроковано блокадом само једног рачуна ађанског привредног друштва. Ако се ова чињеница занемари, у другој половини 2014. године опште стање ликвидности привредних друштава у Севернобанатском управном округу није значајније погоршано. Број блокираних рачуна дуже од 360 дана предузетника Округа је 164, што је за 44 (36,7%) више него на крају јуна 2014. године. Највећи пораст броја блокираних рачуна је у општини Кикинда (19) и

Општина Кикинда

8

Секретаријат за локални економски развој и туризам
Април 2015. године

општини Сента (14). Уз пораст износа блокаде блокираних рачуна дуже од 360 дана у другој половини 2014. године за 5 милиона динара, односно 6,6%, укупан износ блокаде је 81 милион динара.

Металска индустрија

Ливница „Кикинда“

Највећи севернобанатски привредни колектив у 2014. години доживљава тешке пословне тренутке због финансијских проблема које има већински власник. Сада, да већ скоро можемо слободно рећи, некада моћна Ливница „Кикинда“ доживљава тешке тренутке због проблема које има матична група „Цимос“ из Копра. Скоро да више и није нова вест када се најави неко ново отпуштање радника у гиганту из Кикинде, носиоцу најважнијих послова Цимосових фирми у Србији, које сем у највећем севернобанатског граду раде и у Сечњу и Мионици, где су новембра прошле године укупно запошљавале 1.733 људи. Но, до краја децембра опет је једна група проглашена технолошким вишком па је Ливница „Кикинда“ тако у 2014. години отпустила приближно 400 радника, а током пролећа 2015. у најави је да ће још око 350 људи остати без посла затварањем погона „Топли делови“.

Реконструкција је заправо реорганизација због проблема матичне групе „Цимос“ која је дужна 400 – 450 милиона евра и у којој су се десиле крупне промене у протеклих неколико месеци, пре свега у Словенији. Како је још пре неколико месеци словеначки економски лист „Финаце“ писао у седишту „Цимоса“ у Копру и у фабрикама у Сеножечачама и Марибору полицијци и криминолози су испитивали како је ова компанија злоупотребила неповратна европска средства. Сумњало се да је „Цимос“ је стару опрему приказивао као нову, да су разлику задржали и тиме злоупотребили јавна средства. Све се то прелива и на највећу фабрику у групи – кикиндску Ливницу.

У јуну прошле године „Цимос“ Група започела је реструктурирање којим су обухваћене све фабрике у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини и Србији – од којих је у нашој држави осам. Пре неколико месеци продат је хрватски „ТПС Лабин прогрес“, у чијем саставу се налази и српски „ТПС Нови Кнежевац“, а доста се спекулише и о будућности фабрика у БиХ. Реорганизација у Кикинди подразумева апсолутно опредељење ка производњи делова за аутомобилску индустрију и напуштање других, нарочито споредних делатности. План је спајање у једну целину неколико ћерки фирми како је то некада и било. Део запослених из погона „Машиноградња“ и „Нодуларни лив“, њих 200, пребачен је у „Аутомобилску индустрију“, а капацитети предузећа „Лира дом угоститељство“ су продати (ресторан „Раднички дом“). Административне и оперативне службе које су радиле за погон Ливница „Кикинда“ проглашени су технолошким вишком. Сви за чијим радом је престала потреба остварили су законом предвиђена права: коришћење годишњег одмора, исплату зараде и отпремнине. Такође, „Цимос“ тражи инвеститоре који би откупили или унајмили слободне производне погоне,

док ће држава Словенија, наводно, Групу „Цимос“ помоћи с 35 милиона евра, тако да је у 2014. и 2015. години планирано улагање од 5,5 милиона евра у шест нових пројеката и у кикиндским огранцима.

Због овакве ситуације пет синдиката у кикиндској фабрици су се ујединили у један, који броји приближно 900 од укупно скоро 1.400 запослених, колико их је остало после затварања више погона. Прошле године затворени су погони „Машиноградња“ – из које је највише људи остало без посла, као и „Нодуларни лив“. За ову годину предвиђен је наставак реструктурирања, а они који раде добијају редовне плате које су просечно између 200 и 250 евра у динарској противвредности.

Евидентно је да је Ливница „Кикинда“ током 2014. године расписала више огласа за продају или дугорочно изнајмљивање више производних хала или објеката у свом власништву. Тако су јуна прошле године понуђене хале „Нодуларног лива“ са пратећим објектима површине 9.227 m² – укупна површина целе парцеле 24.721 m², погона „Брусаница“ са пратећим објектима површине 18.459 m² – укупна површина целе парцеле је 29.393 m², октобра је понуђено је 100 одсто капитала д.о.о. „Лира“, књиговодствене вредности 125.644,44 евра (инвалидска фирма), а раније током године и ресторан „Раднички дом“ у Кикинди, који је продат домаћем гастербајтеру у Швајцарској, али који и даље не ради... „Нодуларни лив“ највероватније ће купити друга металска фирма из Кикинде „Гриндех“, која се бави производњом алатних машина брусаница, па ће вероватно део бивших запослених из тог некадашњег ливничког погона ухлебљење наћи код новог власника, иначе бившег представника Ливнице „Кикинда“ у Русији.

Ливница „Кикинда“ имала је свој досадашњи зенит '80 – тих година прошлог века и то је доба њихове највеће пословне експанзије. Тако су 1977. године имали 2.240 запослених, а 1983. чак 6.250. Садашња пословна оријентација за будућност заснована је скоро искључиво на производњи делова за аутомобилску индустрију, јер имају дугорочне уговоре са PSA, VW, Audijem, BMW, Fordom. Практично „Цимос Групом“, а самим тим и Ливницом у Кикинди, управљају банке које одлучују буквално о свему. Још нису одлучили шта ће бити са погонима у Сечњу и Мионици, али је вероватно да ће фабрика у Сечњу изгубити самосталност и да ће седиште фирме бити пресељено у Кикинду. У њиховом суседству, ковачница у Јаши Томићу је већ затворена.

„Le Belier Кикинда“

У прошлој години остварили су профит вредан 900.000 евра, направили су 5.750 тона одливака, а продали су 5.518 тона. Повећали су број запослених на 561, док је на почетку 2014. године било нешто испод 500. У наредне две – три године планирају изградњу новг погона у Кикинди, тако да су одустали дефинитивно од куповине неког од постојећих кикиндске ливнице. Посао са фирмом „Itan“ доноси им дугорочне обавезе, па ће им због тога бити потребна и машинска обрада и повећање ливачких капацитета у Кикинди. То подразумева и ново запошљавање још око 100 особа у року од две године. Почетак реализације овог подухвата биће ове, завршетак је планиран за следећу, а почетак рада за 2017. годину. Очекују да ће 2019 / 20120. године радити у пуном капацитету са годишњом производњом од

10.000 тона одливака. Ништа, сем ливачког отпада не продају на домаћем тржишту, тако да су 100 одсто извозници.

Постоји стална заинтересованост за рад у њиховој фирми, тако да понекада за једно слободно радно место конкурише и 75 особа. Увек су им потребни радници металске струке трећег степена, ако и машински техничари. Пре сваког радног ангажовања нових радника они пролазе обуку за рад за конкретно радно место. Имају систем награђивања за запослене за сталност у раду, затим за тим који предложи најбоље решење за побољшање у производњи, а запосленима дају бескаматне кредите за различите потребе.

Задовољни су повластицама које су добили од кикиндске општине ради унапређења пословног амбијента, а за будућу инвестицију имаће и подршку Владе Србије. Такође, веома су задовољни условима рада у Кикинди и ангажованом радном снагом, па тако препоручују највећи севернобанатски град као добро место за инвестирање у област металске индустрије.

„Шоле“ Кикинда

Након више година рада за извоз преко посредника у 2014. години почели су директно да извозе, од чега су само у децембру пласирали робу вредну 200.000 евра. Посла имају, запошљавају између 60 и 70 особа, али им стално недостају стручни људи, посебно вариоци. Плате у овој фирми су редовне – сваког 09. и 24. у месецу, цена рада је 135 динара по сату, тако да вариоцу зарађују између 40.000 и 47.000 динара. Запослени раде у једној смени, с тим да се отвара могућност и за другу, уколико буде уговорен посао за Данску. У постојећим капацитетима може да ради 200 људи. Очекују да ће им овогодишњи извоз бити око три милиона евра. Репроматеријал узимају авансно чиме га добијају по нижој цени за седам – осам процената. Од ненаплаћених потраживања Ливница „Кикинда“ им дугује 12 милиона динара већ годинама, као и наш пословни човек из Француске 220.000 евра. Воде преговоре за испоруку контејнера за данско тржиште и ако то остваре запослиће додатних 40 – 50 радника.

Мада и даље раде за аустријског партнера „Вернер & Вебер“ смањили су послове са њима, пошто није мудро везивати се само за једног купца. Са наведеном фирмом из Аустрије успешно раде преко осам година и они им плаћају испоручене контејнере у року од 30 дана. Прошле године направили су више од 528 великих контејнера за извоз, капацитета од 20 до 38 кубика. Учествују на тендерима у Србији које расписују локална комунална предузећа и престали су да производе контејнере за аутомобилску индустрију. У локалу раде са „Ле Белиером Кикинда“, вредност посла је око 1,5 милиона динара месечно, с тим да француска фирма редовно измирује своје обавезе.

Траже да Техничка школа у Кикинди почне да образује вариоце у складу са потребама тржишта радне снаге, које практично увек запошљавају.

„Micron“ Кикинда

Некада искључиво металска занатска радионица, постоји од 1982. године, проширила је своју делатност са машинске обраде метала и на мало и veleпродају делова за мото, пољопривредни и аутомобилски програм – што подразумева и веб

продају делова. Раде услуге машинског одржавања за „Тозу Марковић“, „НИС“, „Банини“, а послују и са Ливницом „Кикинда“ и „Grindexом“. Између осталог, баве се машинском обрадом делова мотора и израдом појединачних комада и малих серија. У зависности од потребе имају између 10 и 15 запослених. Размишљају да отворе још једну радионицу за металску обраду CNC машинама, али на постојећој локацији немају више места за проширење капацитета. Покушавају да за неког великог купца раде дорадне послове: стругање, бушење, глодање. Уколико направе такав пословни аранжман требаће им економсита – менаџер да води тај посао.

„Ех Вике“ Кикинда

Партнери у овом послу Саша Стојановић и Саша Манчић током 2014. године започели су производњу 10 модела бицикала. Тачније, реч је о монтажи двоточкаша, који су 51 одсто домаћег, а 49 одсто страног порекла. Раде искључиво за српско тржиште, а осим у својој продавници и још неким у Србији, а највећи пласман ће остварити преко новосадског „Univerexporta“. У прошлој години произвели су 1.600 бицикала, а план за ову годину им је 2.000 комада. Имају пет запослених особа, а са већом производњом радно ће ангажовати још три – четири радника. Стављају акценат на квалитетније делове, али због тога се суочавају са јефтиним бициклима из Кине и оним са домаћег тржишта који уграђују неквалитетније, али јефтине делове са Далеког Истока. Нпр. по цени увезених цеви за рам бицикла из Словачке, фабрике из Кине испоручују готов и офарбан рам. За сада, не раде за тржиште ЕУ, пошто се тамо захтева додатни квалитет и алуминијумски, а не гвоздени рам. У прошлој години нису имали ни једну рекламацију на продате бицикле.

Ова фирма намерава да започне и потпуно нову производњу, отварањем мини млекуаре која ће дневно откупљивати 10.000 литара млека и у којој ће производити тврди сир типа „Гауда“. Практично, са овог терена преузеће откуп млека „Нишке млекуаре“ (која има пословне везе са сувласником фирме Сашом Маничићем, који такође има и мини млекуару у Словенији). Такође, планирају да потом раде и ситан сир и кајмак. Власници тврде да ће имати обезбеђен пласман млечних производа у неколико већих трговина у Србији. Млекуара ће вероватно бити, ако буду задовољени сви законски стандарди, у објекту некадашње фабрике обуће „Слога“ у Кикинди, који намеравају да купе од локалне администрације.

„Grindex“ Кикинда

Овај кикиндски произвођач алатних машина брусаница за округло спољашње и унутрашње брушење имао је врло успешну пословну годину, најбољу до сада. Због тога је њихова инвестиција у нову производну халу и план да од Ливнице „Кикинда“ купе некадашњи погон „Нодуларни лив“ био разуман потез. Главно тржиште им је Русија, али је због политичке кризе пласман у прошлогодишњем обиму неизвестан. Брусанице из Кикинде су присутне на тржишту Русије од 1972. године, па је присуство „Grindexа“ од 2003. само наставак вишедценијског рада на тржишту бившег СССРа. Нпр. у граду Јарославу Ливница „Кикинда“ је својевремено испоручила 600 алатних машина.

Пад вредности руске рубље и санкције ситуацију чине незахвалном за инвестиције попут набавке машина какве производе. Због тога ће покушати да се окушају и на другим тржиштима, пре свега у Кини – где намеравају да отворе представништво у Шангају, а преговарају и са потенцијалним дилерима у Пољској, Турској, Индији и Италији. За отварање било ког иностраног представништва, које је географски удаљено неопходно је да обезбеде сервис и мање складиште резервних делова. Важан елемент промоције своје производње виде и у наступима на специјализованим сајмовима технике, па су били присутни у Шангају, Познању, Аузбургу, Бангладешу, Москви, али и на још понеким сајмовима у Италији и Турској. Највећу конкуренцију имају у фирмама из Швајцарске, Немачке, Јапана, Чешке, Тајвана и Јужне Кореје.

Производе бруснице са нумеричким управљањем, најчешће са управљачком јединицом марке „Siemens“, али за одређена тржишта раде и са америчком фирмом „Fanuc“. Производе типске бруснице прилагођене конкретној потреби купца. Имају 75 запослених, махом су то производни радници (брусачи, стругари, бравари и електричари), али и инжењери и економисти.

Аквизиција „Нодуларни лив“ ће, уколико је купе, ће у почетку радити са минималним капацитетима, што значи да би ангажовали двадесетак радника некадашњег ливничког погона и план је да тамо лију постоља за алатне машине. Да је Ливница наставила да производи у том погону не би имали потребу да га купе. Вредност нове производне хале је 880.000 евра и она се простире на површини од 2.000 квадрата. То је практично хала за монтажу, где могу да комплетирају 20 алатних машина средње величине одједном. Задовољни су што је општина Кикинда уважила њихове захтеве и што ће добити квалитетан асфалтни прилазни пут и решен проблем атмосферске канализације.

Инжењеринг

„Мултипак“ Кикинда

За разлику од 2013. године која им је била веома добра, пословна 2014. је била релативно лоша. Тржиште је смањено, као и инвестиције, и оно је нестабилно и код нас и у државама у окружењу. До прошле године су имали пораст промета од 10 до 20 одсто годишње, а у овој ће бити задовољни ако буду радили на нивоу из 2013. Имају проблем са ангажовањем квалитетних мајстора, па их сами обучавају. Не могу да нађу глодаче на CNC машинама. Запошљавају седам особа, с тим да повремено ангажују и додатне – до укупно 13. Извозили су у Хрватску, БиХ и Македонију. Производе различите врсте машина за прехранбену и хемијску индустрију, али раде и репарацију старих.

„НовУм“ Кикинда

Иако је 2014. година била тежа од претходне, у овој фирми тврде да је била мање лоша него што су очекивали. Већину послова и даље раде са „Гошом“ из Смедеревске Паланке и то у Русији, где су уговорени нови послови и за ову годину за заједничку производњу шест нових кранова. Партнер из Русије је прошле године, због дешавања у региону, замрзнуо инвестиције. Неколико пакерица су

извезли и у БиХ (три) и Хрватску (једну). Испоручене пакерице су намењене хемијској индустрији, а то су уствари комплетне линије. Једна таква је испоручена и фирми у Чачку. Свака машина коју раде је посебна, у складу са захтевом купца. Вредност комплетних линија је између 80.000 и 100.000 евра, а машина пакерица за тубе између 10.000 и 15.000 евра. Имали су 14, а сада имају 13 запослених. Раде по позиву асистенцију немачким и аустријским фирмама које у Србији пуштају одређене линије у погон и тад им је јефтиније да ангажују њих, него да шаљу екипе из својих држава. Са садашњом динамиком наплате и обимом посла успевају да покрију све трошкове и да редовно исплаћују плате. Имају ненаплаћена потраживања у висини од приближно три милиона динара.

Већином су правили компоненте сами, понешто су куповали у Кини и Италији, али им је значајно јефтиније да купе део из масовне производње, него да га сами направе. Раде и одржавање CNC машина, нарочито од када је у прошлој години било мање посла у Русији. Чак су имали и понуду од Фиата да им сервисирају машине, али су је одбили пошто је услов био да на њихов позив морају да стигну у Крагујевац за два сата и у том року започну отклањање квара.

„ТИМ“ Кикинда

Вишегодишња криза у грађевинарству условила је и пад инвестирања у опрему индустрије грађевинског материјала, због чега је ова фирма сваке године све теже пословала. Али то није једини разлог пропасти ове фирме, већ и правна несигурност и како тврди власник Милош Секулић дуготрајни и нерегуларни судски спорови који су их довели до гашења предузећа. Одлучујући моменат био је двогодишњи спор са индустријом опекарских производа из околине Свилајнца – власника Зорана Милашиновића, односно немогућност да наплате своја потраживања по правоснажној судској пресуди. Секулић тврди да је тужена фирма отишла у стечај, да је прихваћен унапред припремљен план реорганизације, али да „ТИМ“ – као један од највећих поверилаца, није позван да се изјасни о својим потраживањима, већ да су сврстани у категорију дужника којима ће дуг бити враћен у року од 10 година. Секулић указује да је сада та фирма практично дата у закуп и да они, и поред важећег правоснажног судског решења не могу да се наплате. Он указује на спрегу богатих и утицајних људи из Краљева са власником фабрике која им је дужна и Трговинским судом у Краљеву, пред којим је вођен овај спор. Потражују 25 милиона динара, без камате, од тренутка правоснажности судске пресуде. Никада нису, до краја, наплатили и потраживање од фирме „Џумајлија“ из Македоније, која им је остала дужна приближно још 5.000 евра.

Због свега наведеног, после 25 година проведених у приватном бизнису – у области инжењеринга у индустрији грађевинског материјала, Секулић затвара фирму и продају свој пословни објекат у Кикинди и халу у Новом Милошеву.

Прехрамбена индустрија

„Банини“ Кикинда

Један од најзначајнијих српских кондитора у години, у којој је на снази био грејс период за отплату старих потраживања, а који истиче на јесен 2015, имао је

релативно успешно пословање у коме је акценат стављен на извоз ван региона бивше Југославије. „Банини“ заиста извози на пет континената, и мада то није реч о грандиозним количинама, за поштовање је то што се њихови производи могу наћи широм земаљске кугле. Иако српски кондитори својим квалитетом могу задовоље и најпробраније светске укусе, ценовна конкурентност је та која и „Банини“ спречава да се боље позиционира на Старом континенту, пошто наша држава царинама и прелеманима на увоз сировина за кондиторску индустрију штити домаће произвођаче, чиме финални производ наших кондитора буде скуп у Европи.

„Банинијеви“ производи се налазе у понуди бројних европских трговинских ланаца као њихова робна марка, па их тако продају и „Lidl“, „Tesco“, „Bila“, „Hofer“, „Konzum“, „Spar“, „Auchan“. За производњу робних марки за ове трговине захтевани су врло строги стандарди, с тим да им ти послови ипак одговарају због великих количина и стабилних рокова плаћања.

Извоз ове компаније у 2014. години био је између 30 и 35 одсто, а план за ову годину је да он досегне чак 50 одсто укупне производње. На тај начин ће надоместити пад животног стандарда домаћих купаца. Простор за евентуално проширење тржишта виде у Словенији и Хрватској и то продајом сопственог бренда. Руско тржиште је и даље њихов велики потенцијал и због тога су фебруара ове године учествовали на међународном сајму у Москви.

Током прошле године појачали су маркетингшку кампању у Србији, урадили су редизајн амбалаже, направили одређене кадровске и организационе промене, тако да је сада део пословодства у Београду. Имају 550 у производњи и 100 запослених у дистрибуцији „Банини Трејд“. Прошле године су напустили концепт сопствених складишта и то су препустили логистичкој фирми која снабдева њихове купце. Уводе нове производе: колаче „Љупке корпице“ у три нова укуса: какао, смоква и јагода, сендвич кекс „Ноблице“ са ванила филмом, вафл „Њамб“ са укусама чоколадиране наранџе и ваниле, наполитанке, као и „Танго“ крем у стакленој амбалажи...

Прави испит за исправност предузетих кадровских и других мера биће виђен крајем године када по истеку важећег грејс периода.

„Кикиндски млин“ Кикинда

Одласком у пензију дугогодишњег генералног директора Душана Ђукановића, после више деценија, дошло је до промене на врху овог предузећа и од почетка јесени 2014. године фирму води Владимир Голушин, менаџер пореклом из Кикинде. Доласком новог менаџмента учињени су одређени пословни заокрети, тако да је сада већи акценат стављен и на трговину пољопривредним производима. Млин ради у четири смене и сада дневно прерађује 135 тона пшенице. Већински власник планира инвестицију у нови млин чиме ће повећати дневне прерађивачке капацитете на 250 тона, а тиме и број запослених. Производе 33.000 – 34.000 тона брашна и 2.000 тона тестенина годишње. Имају укупно 130 запослених, а напустили су производњу у Оцацима где су имали млин у закупу. Извозе само у БиХ и то преко „Конзума“ (фирме из система „Агрокора“ коме и сами припадају). Планирају да ове године почну да извозе у Македонију и у Црну Гору.

Циљ је да постојеће капацитете још више искористе. Тако имају седам усисних кошева за жито, а до сада су користили само три. Планирају и да реактивирају складишта која годинама нису или су недовољно користили. Складиштени капацитети: Кикинда 70.000 тона, Ново Милошево 10.000 тона, Мокрин и Банатско Аранђелово по скоро 3.000 тона. Планирају да постану логистички центар за складиштење, а сем тога почели су да тргују и семенском робом и ђубривом. „Кикиндски млин“ постаје један од три највећа увозника сојине сачме у Србије.

Робу пласирају већином у трговинама свог система: „Идеа“, „Конзум“, „Рода“, „Меркатор“, а намеравају да повећају сарадњу и са другим продавцима, као што су „Махи Делхаизе“ и „Универехпорт“. Иначе, до сада је био случај да је продаја робе била чак 80 одсто у оквиру система. Више су окренути кондиторима („Банини“, „Соко Штарк“, „Бамби“, „Swisslion Таково“...), па тако трећину производње брашна пласирају њима, и то су наменска брашна.

Затражили су од кикиндске општине помоћ у решавању проблема са суседством које станује практично у фабричком кругу, затим да остатак дела улице Светозара Милетића буде затворен и ограде – као део фабрике, али и да им општина Кикинда помогне у разговорима са „Железницом Србије“ због реконструкције пруге до Мокрина. Пруга је девастирана пре три године и најмање око 50 – 60 метара шина и прагова је украдено. Тим поводом спремни су да финасирају реконструкцију железничке пруге и да им та инвестиција буде призната као улог за рентирање овог запуштеног железничког правца. Већ сада значајније користе услуге железнице за превоз робе из Кикинде и Новог Милошева. Са железницом имају проблем јер више не дозвољавају „спајање“ вагона на успутној траси, што им отежава промет.

Пекара „АС браћа Станковић – Кикинда“

Имају скоро 50 запослених, редовно исплаћују зараде – веће од минималца. Две трећине су некадашњи радници Пекаре „Кикинда“, док су остало новозапослени. Хлебом снабдевају територију у дужини од 100 до 150 километара, тако да га продају у Суботици, Бечеју, Новом Бечеју, Бачком Градишту, Зрењанину, Конаку, Боки, Јарковцу...Имају тринаест линија снабдевања, плус једну која свакодневно иде у матичну фирму у Бегаљници. Производе бели и тамни хлеб (линијски хлеб) и то 12.000 векни дневно, као и штрудле, док пециво раде у Бегаљници. Тренутно ради једна од две линије, тако да производе 1.400 векни на сат. Разматрају могућност покретања друге линије, чији је капацитет 1.000 векни хлеба на сат, с тим да им за то треба комора. Нова линија подразумеваће и додатно запошљавање. Држе више од половине локалног тржишта хлеба. У целом систему: Бегаљница, Кикинда, Шабац, Футог и Пожаревац имају око 500 запослених. Раде и робну марку за трговинску кућу „Идеа“. Производња штрудли у Кикинди је ручна, само се тесто машински развија. Праве их у два укуса: ораси и мак, док се још вишња и јабука раде у централи фирме, али те штрудле имају краћи рок трајања. Маркете сматрају мање поузданим купцима, зато им дају рокове плаћање од 15 дана, док са великим трговинама раде више.

Указују на проблем великог обрачуна за отпадну воду, чију количину ЈКП „6. октобар“ изједначава са оном за пиће, иако 35 – 36 одсто воде остаје у директном замесу теста, и чак 15 кубика воде дневно буде потрошено у производњи, јер котлови праве 1.000 литара паре на сат.

„Атлер Фонтана“ Кикинда

Фирма добро ради, али је евидентним падом куповне моћи становништва, опала и њихова продаја. У 2014. години имали су раст производње од 18 одсто, али је истовремено забележен раст трошкова од 24 одсто. Имају велике трошкове транспорта производа, борећи се за сваког купца, па су им тржишта све даље, а испоруке све мање. Рецимо, само да им се производња налази у Зрењанину, због положаја и снабдевања купаца, на годишњем нивоу имали би трошкове мање за око 130.000 евра. Упосленост капацитета им је 30 одсто, раде у две смене, у првој је производња, а у другој паковање. Имају око 90 запослених, као и по два малопродајна објекта – посластичарнице у Кикинди и Зрењанину. Отворили су и нову дечју играоницу у центру Кикинде, на Тргу, преко од хотела „Нарвик“, која је направљена у духу једног од брендова града, мамута „Кика“. Месечно произведу 100 тона пецива, 10 тона колача и у сезони 15 тона сладоледа. Фирма ради већ 18 година.

Даљи рад са мегамаркетима је под знаком питања, нарочито са „Меркатором“ након преузимања од стране „Идеје“ која има сопствену производњу сличних производа у „Фрикому“. Са „Фрикомом“ су разговарали да за њих производе подлогу за пиззу, али су понуђени услови скоро потпуно неприхватљиви. Цена „Фрикомове“ подлоге за пиззу је 40 динара, „Атлер Фонтана“ им нуди произвођачку цену од 21 динара, а хладњача из Падинске Скеле даје свега 17 динара, са амбалажом и транспортном кутијом по њиховом захтеву. Велике трговине се понашају монополистички, па траже што већи рабат, па још три одсто попушта на књижно одобрење на прошлогодишњи бруто да би их „улистали“ у њихову понуду, затим акције...

Једно од главних пословних опредељења су им школске ужине, али и то бележе пад, јер је, због пада стандарда, одлучујући критеријум цена, а тек на другом месту квалитет. Најудаљенија школа, коју снабдевају ужином, је у Ушћу код Краљева. У 2013. години снабдевали су 137, а у школској 2014 / 2015. години око 100 школа тако да имају пад и на ужинама око 30 одсто. Треба истаћи и да многе школе касне у плаћању ужина.

Истичу проблем нерегистрованих радионица за производњу торти у Кикинди, где их је скоро 15, које раде ван санитарних и других услова. Због тога су смањили производњу торти, па су број ангажованих – у том делу, смањили са 18 на осам. Такође, и торте фирме „Есмарк“, за које постоји дистрибутер у Кикинди, су им озбиљна конкуренција, јер продају торте за око 900 динара тежине од два килограма, без обзира што су оне – како истичу у „Фонтани“, направљене од мање квалитетних сировина, него оних које они користе. Желећи да прате светске трендове у посластичарству, редовно обилазе престижне сајмове у свету.

„Прима продукт“ Кикинда

Фирма се налази у тешкој ситуацији и поред спровођења унапред припремљеног плана реорганизације, чиме су добили грејс период од шест месеци према добављачима, односно две године према банкама, уз обавезу плаћања камата. Претежно оријентисани на тржиште Русије, где је августа 2014. године продаја стопирана због пада вредности рубље. Оријентисани су искључиво на извоз пошто се на домаћем и ех југословенском тржишту не тражи конзервирано поврће. Не исплати им се да продају робу у домаћим трговинским ланцима, пошто би морали да плате улиставање производа, да дају акцијску понуду, као и да прихвате дуге рокове плаћања.

У протеклој, а за сада ни у овој производној сезони нису успели да обезбеде обртна средства за финасирање производње сировина. Све што су прерађивали радили су из компезације, односно свој услужни рад наплаћивали су у сировинама, а не у новцу, тако да су прошле године већином радили за друге. Осим производње, изнајмљивали су и комбајн за грашак, као и складиштени простор за грашак и кукуруз шећерац. Имају на залихама осам милиона комада лименки вредности три милиона евра. За сада не знају како ће радити у овој години, пошто немају обртних средстава, а због финасијског стања банке не желе да им одобравају кредите. Иначе, кредитна задужења ће моћи да врате само ако наредних година буду радили максималним капацитетом, и то је мало вероватно.

Максималан капацитет им је производња 40 милиона комада лименки годишње, што су успели 2011. Имају 30 стално запослених – који раде у две смене, плате касне, а у сезони прераде имали су и тридесетак привремено ангажованих радника. Путем услуга 2014. године зарадили су 260 милиона динара. Због кашњења у исплати плата сезонцима ангажованим преко Омладинске задруге „Металац“ довели су у проблем и наведену посредничку фирму.

„Мокрин млек“ Мокрин

Фирма ради у четири сектора: млекарство, пекарство, трговина и сточарске фарме. Имају 83 радника („Банатски хлеб“ – 28, „Мокрин млек“ – 41, „Млек трговина“ – 6, „МБ Плавшић“ – 8) , од којих је у прошлој години било 30 новозапослених. Имају 24 радње у општини Кикинда, Новом Саду, Новом Бечеју, Мољу, Зрењанину, Чоки, Кањижи, Новом Кнежевцу... Имају дозволу за откуп 25.000 литара свежег млека дневно, али тренутно прерађују од 16.000 до 20.000 литара. Немају сертификован НССР стандард. Повећали су откуп млека на територији према Српској Црњи и Новом Милошеву, па тако сада имају око 400 копераната. Тенденција им је да се преоријентишу на производњу кисело – млечних производа.

Због отпадних вода из млекаре, а пре свега сурутке, општина Кикинда им је дала рок од годину дана да уграде пречистаче вода. Коришћењем топлих отпадних вода из прераде млека (сурутке) остварују уштеде на грејању радног простора од 250 евра дневно.

„Млекара Раичковић“ Руско Село

Власник млекарне Јован Раичковић напустио је посао у друштвеном предузећу с почетка '90. – тих почевши да се бави пољопривредом. У почетку се бавио свињогојством, где је имао по 800 товљеника у турнусу, од чега је и стекао капитал за даљу куповину обрадивих површина. У фирми су релативно задовољни протеклом годином, имају тржиште широм Војводине, а ускоро ће покушати да се позиционирају и у Београду. Оријентација су им мале трговине, мада преговарају и са „Гомехом“. Дневно прерађују око 5.000 литара млека. Приводе завршетку инвестицију, вредну 25.000 евра (аутоматска машина за прављење јогурта), којом ће, поред досадашње производње сира качкаваља, започети и производњу јогурта, а потом и маслаца и кајмака. Имају аутохтони производ: сир из мешине за којим је значајна потражња у већим градским центрима. Тај сир дуже стоји и дозрева, па зато има специфичан укус. Обрађује 200 ха земље и има 70 крава. Имао је 120 крава, али их је у једном периоду чак 50 угинуло због лоше испаше. Сировинска база су им Руско Село, Карађорђево, Војвода Степа, Тоба, Српска Црња. Такође, има и свињогојску фарму, 100 товљеника у турнусу, али ће са тим послом вероватно престати због ниске цене живе ваге и дугог чекања на исплату продате стоке. Указује да би општина требала да преиспита своју Одлуку о држању стоке и да би радо изместио фарме на салаш када би до њега имао асфалтни пут и струју. Истиче и на велики проблем крађе са њива, као и на уклањање стоке која угине, пошто је цена за једну краву око 20.000 динара. Сматра да ће либерализација и увоз млека и сира из ЕУ угрозити српске млекарне, посебно мале.

„Морар“ Кикинда

Ова фирма има неколико производних сегмента од којих се највише истиче производња слаткиша под робним именом „Моки“. Власник фирме Александар Пандуров прихватио је понуду општине Кикинда да у свом сегменту учествује у брендирању градске понуде, тако да планира да неким својим слаткишима промени име и дизајн амбалаже у складу са кикиндским бренодвима „Мамут“ и „Сова“. Већ је започео посао на редизајнирању амбалаже, тако да паковања кекса више неће бити у целофанској, већ картонској амбалажи. Производи различите врсте медањака, чајног и интегралног кекса, какао табли и десертних кокос чоколадица. Максимална дневна производња им је четири – пет тона, с тим да сада прави тону слаткиша дневно. Такође, има и пекару. Своју робу продаје у својој продавници и другим малим радњама али и у трговинском ланцу маркета „TSV“. До сада су радили и са „Ангропрометом“, мада до наставка сарадње неће доћи јер „Универекспорт“, највероватније, неће бити заинтересован за то. Поседују НССР стандард.

Фирма има и ергелу „Морар“ и производњу, уградњу и одржавање расхладних и система за грејање.

Пољопривреда, водопривреда и прерађивачки сектор

Пољопривредна стручна служба „Кикинда“

У ратарству 2014. година је била релативно добра. Са сунцокретом није било веће зараде, кукуруз је добро родио, пшеница и шећерна репа били су солидни, а соја је била веома добра и исплатива, јер није било закидања од стране прерађивача. Сточарство у северном Банату није довољно развијено, иако држава улаже доста средстава. Некада бројне свињогојске фарме у општини Кикинда „спале“ су на четири: Галад и Олуш (Матијевић аграр) у Кикинди, Козара у Банатском Великом Селу (Делта аграр) и Essentico – Кула у Мокрину.

Што се тиче рада ПСС Кикинда урадили су 891 анализу земљишта на територији општина Кикинда и Нови Кнежевац, што је финасирала АП Војводина за државно земљиште. Укупно су урадили 2.300 узорака земљишта, шест ђубрива и четири сточне хране. Обрађују 99 хектара земљишта, од којих су већином огледна поља и од чега су 97,5 ha обрадиве површине. Имају воћњак површине три хектара и он је огледни. Током 2014. године имали су добар принос и квалитет јабука са 1,5 хектара. Имали су род од 60 тона јабука, већином прве класе (Гала, Ред јонапринце, Златни делишес, Фуци, Granny Smith). Највећи део рода јабуке Гала продат је у Русији. Имају малу хладњачу, капацитета 15 тона, за своје потребе за складиштење јабука. На једниом хектару имају засаде лешника који још није родио. Поново, од 2013. године, раде апробације. Издају и фито уверења, али у мањем обиму. Лабораторија ПСС ради у границама вишегодишњег просека. Нису задовољни ефектима рада Саветодавства, јер програм рада није био испоштован и усвојен је тек априла 2014. године. Оду укупних прихода 20 одсто су буџетска средства, док остатак зараде на тржишту. Запошљавају 16 стално и четворо на одређено време особа, с тим да у сезони ангажују и 25 људи за рад на огледним пољима.

Огледна поља су озбиљан посао, тако да раде за Сортну комисију Републике Србије. Колико је тај посао и сложен казује детаљ да на парцели површине 6 x 2,5 метра треба применити све агротехничке мере и број таквих парцела је велики, укупно 600.

Имали су проблем са реституцијом, зато што је СПЦ из Иђоша враћено 150 хектара најплодније кикиндске земље, које су обрађивали код „Метанола“ (одузето њима и „Матијевић аграру“).

„Делта аграр – Козара“ Банатско Велико Село

Ратарска производња

	Сетвене површине у 2014. години у хектарима	Принос у 2014. години у килограмима по хектару	Засејано или овогодишњи сетвени план у хектарима
Кукуруз	703	11621	547
Сунцокрет	536	3034	281
Шећерна репа	163	62535	146
Пшеница	482	7425	402
Јечам	200	7422	171
Уљана репица	87	3647	79
Сточни грашак	/	/	42
Соја	/	/	125
Укупна сетвена површина	2.171	/	1.793

Свињогојска фарма

	Максимални капацитет	Производња у 2014. години	Овогодишњи план
Товљеници	16000	15409	16000
Крмаче	900	857	900
Прасад	6000	3540	6000
Произведено килограма живе ваге	1.550.000		

„Матијевић Аграр“ „Јединство“ и „Галад“

Привредна друштва „Јединство“ и „Галад“, која послују у саставу „Матијевић Аграра“ и имају свињогојске фарме у општини Кикинда, 2014. године упутила су јавну понуду заинтересованима са подручја северног Баната за кооперантски услужни тов свиња. На овакав потез Новосађани су се одлучили јер, и поред бројних својих фарми, немају довољно свиња, па су решили да оживе стари модели који је годинама успешно функционисао и на овим просторима. Наравно, за разлику од некада, услови су строжији, а Недељко Берак – директор акционарских друштава „Галад“ и „Јединство“ истакао је да тиме желе да упосле становништво без посла и да искористе постојеће објекте. Кооперанти би требало да добију прасе из увоза, тежине од 25 килограма, те квалитетну сточну храну из њихових фабрика хране и надзор њихове ветеринарске службе. Услов је да кооперанти имају регистрована пољопривредна газдинства, али и регистроване фарме за тов свиња због налога ветеринарске инспекције. Услов је и капацитет од минимално 400 товљеника у турнусу.

„Галад”

	Сетвене површине у 2014. години ha	Принос у 2014. години кг/ha	Засејано или овогодишњи сетвени план ha
Кукуруз	1264	11248	1642
Сунцокрет	415	3091	413
Шећерна репа	290	76872	161
Соја	431	3714	409
Пшеница	837	6739	769
Јечам	139	6997	125
Остале културе – Раж	12	6100	/
Укупна сетвена површина	3.388	/	3.519

„Јединство”

	Сетвене површине у 2014. години ha	Принос у 2014. години кг/ha	Засејано или овогодишњи сетвени план ha
Кукуруз	1165	11216	978
Сунцокрет	266	3081	382
Шећерна репа	103	77079	118
Соја	316	3619	397
Пшеница	731	6816	678
Јечам	156	6244	195
Остале културе	/	/	/
Укупна сетвена површина	2.737	/	2.748

Свињогојске фарме на „Галаду” и „Олушу”

	Максимални капацитет комада	Производња у 2014. години комада	Овогодишњи план комада
Товљеници	40000	43000	44000
Крмаче	2000	2000	2000
Прасад	60000	60000	63000
Процент месности свиња	55,00%		
Произведено килограма живе ваге	4.100.000		

Пољопривредно – предузетнички инкубатор

После више година цупкања у месту Агроиндустријска зона у Кикинди (блок 41, 43) 2014. године добила је прве станаре, истина, за сада, оне који се баве

производњом, али не и прерадом пољопривредних производа. Врата је отворио пројекат USAIDa, који заједнички реализују са општином Кикинда и где је постављено 12 пластеника који чине Пољопривредни инкубатор.

Читав пројекат реализован је на територији три банатска града: Кикинде, Зрењанина и Новог Бечеја, где је постављен укупно 31 пластеник, од којих је 12 у Кикинди, 15 у Зрењанину и четири у Новом Бечеју и то је суштина међуопштинског економског пројекта „Диверсификација пољопривреде – нови послови за младе на селу“. Током досадашње реализације програма у све три средине обучено је више од 60 младих за производњу у пластеницима, а најбољи су, након јавног конкурса, изабрани да у двогодишњем периоду, под стручним надзором, производе профитабилне пољопривредне културе. После тог периода циљ је да се осамостале и започну производњу у сопственим пластеницима, а да се у пластенике „уселе“ неки нови млади повртари. Свака од три општине дала је земљиште, а финасирале су инфраструктурно опремање (струја и вода), док је USAID организовао и платио обуку полазника и набавку пластеника.

Агроиндустријска зона у Кикинда простира се на укупној површини од преко 18 хектара, локална самоуправа је за њено инфраструктурно опремање у овој години предвидела око 70 милиона динара, а код надлежног министарства Владе Републике Србије конкурисано је одобрено 28,8 милиона динара. У плану је да до јуна 2015. године буду изграђене приступне саобраћајнице и трафо станица чиме ће она бити спремна и за „праве“ инвеститоре који ће овде моћи да подигну различите прерађивачке капацитете.

Иначе, општина Кикинда уступила је локалној Јавној агенцији за пољопривреду нешто преко четири хектара агроиндустријске зоне – у подзонама три и четири, где је на на три хектара организована производња корнишона на отвореном, док, остатак чине пластеници из USAID програма, у којима је такође, за познатог купца из Немачке, заснована ова повртарска култура.

ВДП „Горњи Банат“ Кикинда

Водопривредно предузеће, основано 1845. године, и даље је друштвено и у овој години коначно очекују решавање статусног питања и највероватније ће, по одлуци Владе, бити подржављени, јер раде послове од јавног интереса (одбрана од унутрашњих и спољних вода). У Србији постоји 26 таквих предузећа, од којих је највише у Војводини, чак 20 (18 су друштвена предузећа, а два су приватизована). У Централној Србији их има шест, од којих су четири друштвена, а два су класичне грађевинске фирме, али имају уговор са „Србијаводама“. Укупно 97 одсто власничког удела има држава. Друго су по величини водопривредно предузеће у Војводини, одмах иза зрењанинског, и у њиховој надлежности је заштита 205.000 ха. Око 60 одсто прихода обезбеђују самостално на тржишту, док су им остатак прихода долази од „Водавојводине“ од поверених послова (100 милиона динара годишње). Имају ненаплаћена потраживања од 50 милиона динара за посао са фирмом „Рибарство“ из Бачког Градишта (вредност посла у Банатском Аранђелову је 100 милиона динара, а проблем је настао због погибије власника предузећа дужника).

Ова фирма на свом подручју има чак 24 црпне станице капацитета 70 м³ / сец, а у читавој Покрајини капацитет је 300 м³ / сец. Већина канала – које одржавају, је двонаменска. Захваљујући доброј сарадњи са општином Кикинда стање каналске мреже на овом подручју је значајно боље него у остатку Војводине.

Издајање општина у милионима динара по годинама		
Општина	2014. година	2014. година
Кикинда	13	13
Нови Бечеј	8	8
Чока	7	11
Нови Кнежевац	10	10

Имају 105 запослених, а пре 17 година их је било 165, а број запослених је смањиван одласцима у пензију, тако да нико није постао технолошки вишак. Указују на превелики број запослених у „Водама Војводине“ и „Основној каналској мрежи хидросистема ДТД“ где је заједно запослено између 650 и 700 особа, док је у читавој водопривреди у Покрајини запослено око 1.000 особа. Годишње им треба минимално 270 милиона динара за нормално пословање, а пожељно је да располажу са 350 милиона. Важан пројекат је завршење регионалног система за водоснабдевање у Кикинди, а вредност преосталих радова је 250 милиона динара.

„Агросеме“ Кикинда

Фирма је у прошлој години добро послсовала, највише захваљујући гросистичкој подршци матичног предузећа „Агромаркет“ из Крагујевца, али и тиме што су подигли продуктивност. Зараде у овом привредном друштву су редовне и износе око 45 – 46.000 динара уз могућност да ове године буде и већа. У 2013. години остварили су добит од 60, а у прошлој години нешто мање. Стално запошљавају 35 особа, а у сезони август – март још 20 – 25. Имају велику конкуренцију у Србији, посебно у присуству страних семенских кућа, које у Србији имају своје погоне за дораду семена. Више не сарађују са фирмом „KWS“ пошто су отворили свој дорадни центар у Бечеју, али сарађују са Институтом за ратарство и повртарство из Новог Сада, Институтом из Земун Поља, као и страном компанијом Сингента.

Производна 2014. година је била добра, али ове године очекују нешто слабију. Доста раде стрна жита – 10.000 тона, али је ту зарада најслабија, пошто највећи приход од килограма семенске робе има власник сорте, на основу ауторског права. Упоређујуће домаће и стране сорте кажу да наше имају квалитет и да су веома солидне, али да стране дају веће приносе, али не и квалитет, јер нису створене за ово географско подручје.

У овој години планирају да изграде додатни магацински простор, јер га изјајмљују у Кикинди по цени од 1,5 милиона динара месечно. Градиће регални магациј површине 6.000 квадрата и по том основу траже да им општина Кикинда, у складу са важећим законом, што пре изда потребне дозволе и сагласности.

Грађевинарство

„Технобор“ Кикинда

Фирма је пословала солидно, али је посла било мало, само за преживљавање, што је недовољно за обнову механизације. За сада је мало уговорених послова, али верују да ће бити солидна година. Радиће на адаптацији Диспанзера за ментално здравље у Кикинди, а тај посао су уговорили са Специјалном болницом „Свети Врачеви“ из Новог Кнежевца. Такође за ову установу су радили и у Новом Кнежевцу, где су адаптирали кров објекта. У 2014. години радили су већином изван подручја општине Кикинда, па је вредност послова тамо била 60, а на кикиндском подручју 20 милиона динара. Имају 19 – 20 стално запослених, с тим да – по потреби ангажују више. Са ВДП „Горњи Банат“ радили су на систему за наводњавање у Банатском Аранђелову, али због погибије инвеститора, за сада, нису успели да наплате изведене радове, већ само део од 60 одсто вредности. Доста су радили за НИС, па их је тако рећи „извукла“ бетоњерка, испоручивањем бетона за ову компанију. Са ВДП „Горњи Банат“ имају успешну двадесетогодишњу сарадњу, где за њих раде бетонске радове на пропустима и црпним станицама.

Истичу проблем да је на тендерима, најчешће, основни критеријум најнижа цена, која иде на уштрб квалитета. Тако послове у Кикинди добијају фирме из унутрашњости који онда, као подизвођаче, ангажују приучене људе из локала. Још увек воде спор са Ливницом „Кикинда“, иако су већ два пресуђена у њихову корист. Указују на неравноправност услова пословања јер је нпр. цена шљунка у Београду нижа него у Кикинди, а читава Кикинда годишње не потроши овог грађевинског материјала колико стане у једну баржу. Такође, не добијају ни цемент по истој цени као неки други, па им је најисплативије да бетон раде у компензацији за цемент, шљунак и гориво.

„Градитељ“ Кикинда

Фирма ради у оквиру унапред припремљеног плана реорганизације и послује са доста тешкоћа. Имају између 50 и 60 радника и због претходног стечаја немају финасијски капацитет да раде велике послове, већ се појављују као подизвођачи. Тако су прошле и ове године, са пет комплетних возила, подизвођачи „Војпуту“ у зимској служби на одржавању државних путева И реда у овом делу Србије. Били су подизвођачи и „Градитељу НС“ из Новог Сада. Радили су пут у дужини од пет километара за НИС, затим асфалтирање улица у Војводи Степи, аутобуско стајалиште у Кањижи...Према тврдњама већинског власника Божицара Тинтара редовно исплаћују зараде, али су оне минималне. Имају озбиљно кашњење у плаћању дугова према унапред припремљеном плану реорганизације, због, како тврде у фирми, судских спорова који доста касне. Из тих спорова очекују 200.000 евра.

„Златна греда“ Кикинда

Ова грађевинска фирма има тридесетак стално и петоро на одређено време запослених. Као и други у грађевинарству преживљају без великих послова и инвестиција. И они истичу неравноправност са онима који раде у „сивој зони“, коју држава, према њиховим речима, толерише. Указују да је неопходна већа контрола тендерских услова у смислу да ли неко заиста поседује то што наводи да има, почев од радника до механизације. Власник Миодраг Костић тврди да у грађевини има људи који и више од десет година раде ван легалних токова. Указује и на то да послове на тендерима, због понуђених ниских цена, добијају фирме из других места у Србији, да оне немају скоро ни једног запосленог, а да онда у локалу, али у „сивој зони“, ангажују раднике за обављање послова добијених на тендерима.

Сматра да је кикиндско грађевинарство на веома ниским гранама, да је неконкурентно и да је једини спас удруживање, до кога не верује да може да дође, јер, како тврди, власници нису спремни да међусобно сарађују. По његовој оцени нема довољно ни техничких, али и људских ресурса. У пракси, нема могућности ни за ваљаном преквалификацијом у пракси, а теоретска није довољна.

У 2014. години нису радили ван територије општине Кикинда, где су добили посао зимске службе у локалу. На тим пословима морају да имају 29 ангажованих радника, чак иако нема снега. Због тога су у зимској служби 2013 / 2014 су имали губитак, јер није било падавина, те су морали да узму кредит да би то превазишли, што су делимично надокнадили пословима у летњим месецима. Највећи посао им је била реконструкција мреже канала у заштити од полова у Руском Селу, које је финасирала општина Кикинда средствима из СВС пројекта Србија – Румунија. Тај посао су радили у конзорцијуму са партнером из Пожаревца, јер самостално нису имали капацитете и референце, што је данас ситуација у целокупној грађевинској оперативи Кикинде. Очекује неке послове у изградњи лагера у пољопривредном сектору у овој години. За плате им месечно треба око 1,6 – 1,7 милиона динара. Од механизације поседује по два багера и миксера, четири комбиноване радне машине (багер – утоваривач), као и камионе кипере.

Индустрија грађевинског материјала

„Тоза Марковић“ Кикинда

Некадашњи југословенски гигант у производњи црепа и највећи инсталирани капацитет за производњу ове врсте грађевинског материјала на једном месту у Европи, „Тоза Марковић“ из Кикинде, 24. јануара 2014. године закорачио је у стечај пошто је највећи поверилац „Србијагас“ одбио унапред предложени план реорганизације.

„Тоза“ је од моћне фирме спала на овако ниске гране због кризе у грађевинарству, али разлог треба вероватно тражити и у власничкој трансформацији, јер „Потисје“ из Кањиже је купио „Tondach“, а „Полет“ из Новог Бечеја хрватска „Нехе група“, дакле фирме из бранше, што у „Тозином“ примеру није случај. Проблеми у „Този“ започели су још 2005. године када се водила битка између „Нехе групе“ и ТМ инвеста“. Тадашње руководство „Тозе“ је понуду фирме

из Нашица (са којом су пре тога били сувласници новобечејског “Полета”) сматрало покушајем непријатељског преузимања и то лето 2005. било је пуно тензија у највећем севернобанатском граду због продаје “Тозиних” акција на берзи. Након продаје акција “Nexе” је стекла 30,12, док је пакет “ТМ инвеста” (менаџмент и већина радника) износио је 17 одсто. Тих неколико августовских дана 2005. године цене акција на Београдској берзи достигле су 2.600 и 2.648 динара, што је било више у односу на понуду „Nexе групе“ од 2.300 динара. У пат позицији потоња 2006. година донела је, показало се, не баш идеалан власнички расплет. Акције је почео да купује београдски “ТН”, а њихова цена је расла све до 3.499 динара, за колико су реализоване последњих дана августа те године. Хрватска компанија је у том тренутку поседовала 31,28, а “ТН” 22,76 одсто, да би, на изненађење свих, дан пре одржавања редовне Скупштине 03. октобра 2006. године „Nexе група“ продала све акције „Тозе“ које је имала у поседу. Након тога, почетком 2007. што добровољно, што као технолошки вишак, из фирме је отишло више од 400 радника, од приближно 1.300, колико их је било у тренутку власничке трансформације. Наредних година није било великих инвестиција и ту су Кикинђани почели да губи ритам са домаћом и страном конкуренцијом.

После 148 година рада, бројних међународних признања за квалитет и некадашње прозводње црепа од 100 милиона комада на годишњем нивоу, „Тоза Марковић“ се 11. априла 2014. године, налази се у стечају и то је епилог неуспешне власничке трансформације некада највећег југословенског произвођача грађевинског материјала, кога је 02.10.2006. године у већински преузео београдски „ТН“ – са тада вероватно повезаним фирмама („ТН” 24,29; „Житопродукт” д.о.о. Земун 14,47; „Светски цреп” д.о.о. 9,1 одсто...) и то куповином акција на Београдској берзи. Предлог за покретање стечаја поднела је „Erste банка“ – због дуга од 5,5 милиона евра, а за стечајног управника одређен је Драган Божић.

Све време, од куповине фабрике па надаље, било је време стагнације фирме и губљења тржишта и трке са домаћом и страном конкуренцијом, да би власници „Тозе“, 22. априла 2013. године, поднели захтев за покретање претходног стечајног поступка Трговинском суду из Зрењанина, са унапред припремљеним планом реорганизације. Међутим, и тај процес је био као и њихово претходно руковођење фирмом, у најмање чудан, јер су преко својих ћерки фирми, или на друге начине, више пута утицали на одлагање заказаног рочишта. А дуг је досегао невероватних више од 17 милиона евра за гас, односно још скоро 16 милиона евра за кредите. И док су сами били велики дужници, давали су значајне позајмице другим фирмама које им никада нису враћене! Рачун им је био у блокади од 13. марта 2013. године.

Највећи поверилац је „Србијагас“, коме за енергент дугују више од 18 милиона евра и то је, једно од питања, које се постављају – како је неко дозволио да до толике цифре дође? Такође, поставља се питање хоће ли надлежни државни органи утврдити да ли је, и поред објективног пада у потражњи од 2008. године – због кризе у грађевинарству, било других поступака којим је фирма доведена у садашњу позицију, а који немају баш никакве везе са вишом силом или светском економском кризом, пошто ни једно друго српско привредно друштво из бранше није дошло у њихову ситуацију? Да ли је куповина овако велике фирме 2006. године, сама по себи била добра инвестиција, па је са затеченим производима на

лагеру и потраживањима које су имали, већ саму себе исплатила? На ова питања би требао неко да одговри и за, намерно или случајно, учињено одговара.

Кикиндска индустрија грађевинског материјала „Тоза Марковић“ и после отварања стечаја 11. априла ове године и даље је у тамном вилајету са озбиљним питањем ко је „главни“ – бивши власник Дејан Бабић или Трговински суд? Наиме, у локалној јавности се говорило, а о томе су извештавали и локални медији, да власник „Тозе“, практично онај који ју је довео до енормног задужења, и даље руководи привредним друштвом онако како изгледа он хоће.

Највећи поверилац „Тозе“ је „Србијагас“ коме су дужни 2,064 милијарди динара што је око 18 милиона евра, али предлог за покретање стечајног поступка нису поднели они већ „Ерсте банка“ која потражује 5.528.589,76 евра. Према неким подацима свим банкама „Тоза“ је дужна преко 20 милиона евра, а незванично укупно потраживање свих поверилаца било је 6,9 милијарди динара или више од 59 милиона евра. Медији су 2014. године навели да је „Тоза“ била гарант фирми и „Air Gibraltar“ на своту од 2,8 милиона евра за куповину авиона. „Тоза“ је иначе позајмљивала новац повезаним фирмама њиховог већинског власника „ИТН“ – који никад није враћен, али истом и неким другим повезаним привредним друштвима истог власника је дужна, па су они сада водећи у Одбору поверилаца. Тако ће о судбини Кикинджана, поред других поверилаца, одлучивати и представници „Фидема“ и „Унифарм медикома“, повезаних фирми са Дејаном Бабићем власником „Тозе“. Они дугују већинском власнику 11 милиона динара, а његовим повезаним фирмама „Унифарм медикуму“ 179, „Електрометалу“ 100, „Фидему“ 21, „Наутици“ 9,5, што са још неким повезаним газдиним фирмама износи око 350 милиона динара. Међутим, кикиндски произвођачи црепа и керамичких плочица су „ИТН“ позајмили 930 милиона динара, „Наутици“ 225, „Житопродукту“ 192, „Унифарму“ 24 милиона динара што је приближно 1,4 милијарде динара.

Стечајни управник је, од 706 затечених радника у тренутку започињања поступка, у старту отпустио 118 лица, махом оних који имају до две године до пензије и који ће до стицања услова добијати надокнаду од НСЗ. Ново отпуштање уследило је децембра 2014. када је отишло још 119 људи због гашења друге пећи.

Синдикалне вође о догађају имају потпуно супротна мишљења, као и у претходних десетак и више година. Председник већинског „Независног синдиката“ Зоран Средојев имао је више разумевања за потезе власника, док је, насупротив њему Бранислав Татић – председник Самосталног синдиката чепће указивао на проблеме. Председник синдиката „Независност“ Бранислав Татић изражавао је незадовољство зато што су у новој водећој гарнитурџи они који су фирму довели до стечаја, наводећи да је Саша Јашаревић био директор и све је радио по налогу власника Бабића, а потом је од стране стечајног управника Божића именован за директора производње. Са друге стране Зоран Средојев – први човек најбројнијег „Независног синдиката“, који је увек био ближи пословодству од друге синдикалне организације, истицао је да је успех плата око 200 евра, каква је већ годинама, да запослени примају минималац, и да је синдикат успео да се избори да им се плаћа прековремени и ноћни рад, да имају регрес за годишњи одмор, топли облок и половину трошкова превоза. У међувремену, синдикални вођа мањинског синдиката, Бранислав Татић, децембра 2014. године добио је отказ.

Било је најјава да ће „Тоза“ највероватније 05. марта ове године добити одговор на судбоносно питање на рочишту у зрењанинском Трговинском суду: реорганизација или банкрот, али је то одложено за 30. март ове године, а затим за јун. Већински „Независни синдикат“ верује у прихватање унапред припремљеног плана реорганизације, према коме план реорганизације подразуме враћање дугова у наредних десет година, уз грејс период од годину ипо. Израдио га је стечајни управник Драган Божић. Од када је 11. априлла прошле године стечај и званично покренут, редовно су сервисирани трошкови за гас, струју, плате и одржавање. Реорганизација даје шансу да запослени сачувају радна места. Почетком ове године ангажовано је око 450, а потом и део оних који су у децембру 2014. године добили отказ. Према неким проценама оптималан број запослених, потребних да се ради по унапред припремљеном плану реорганизације је 605 – што је процена бројније синдикалне организације у „Този“.

Проблем о коме већински синдикат не говори јесте даље откупљивање земљишта за глинокоп. Објективно, сировине има за цео век, али већински власник београдски „ИТН“ није откупио земљиште где би глина била и експлоатисана. Од укупних капацитета раде само погон за производњу керамичких плочица – који је издат у закуп и ради за робну марку „Керамика Јовановић“, док од четири пећи за производњу црепа ради само једна.

Хемијска индустрија

„Блик Продукт“ Кикинда

У 2014. години фирма је повећала обим производње за 12 – 13 одсто и то највише захваљујући почетком испоруке амбалаже за „Сарпех“ и продором на тржиште Русије, поред досадашњег присуства у БиХ, Македонији и Црној Гори. Очекују још бољи пласман у Русији, а њихова амбалажа се налази на проби у „Комбинату Черкизов“ у Москви где је дневно прераде 8.000 тона меса. Ако са том фирмом успеју да постигну договор максимално ће упослити своје капацитете. Имају стабилну производњу и наплату – која је у роковима. Имали су промет од 1,6 – 1,7 милиона евра од чега је извоз 400.000 евра. Користе искључиво увозне сировине, осим боја и лакова који су домаће производње. Запошљавају 34 особе, имају два радника више на почетку ове године на пробном раду у производњи.

Циљ им је да извоз буде до половине укупне производње и тиме ће имати веома стабилно пословање. У овој години планирају да руском тржишту испоручују два шлепера амбалаже месечно. Највећи део производње – 90 одсто, чини им петослојна и седмослојна фолија, а нешто мало раде дуплекс и то за „Кикиндски млин“. Занима из тржиште Румуније, у Хрватску никако не могу да се пробију – без обзира на понуђену цену и квалитет.

„Gigraphix“ Кикинда

Ова италијанска компанија има речи хвале за услове привређивања у Србији и Кикинди. То се показује и повећањем броја запослених, којих је на почетку 2014. године било 40, а годину дана касније више од 100. Планирају да шире обим пословања, тако да на лето планирају да започну рециклажу тонера и за то имају

неопходне дозволе. Такође, планирају да, када за то буду омогућени законски услови, започну рециклажу електронске опреме.

Производе 1.500 тонера дневно и планирају да подигну на 2.000 комада. На постојећој локацији, у некадашњој фабрици „25. мај“ могу да запосле до 150 особа. Сада раде у једној, али могуће је да организују и рад у две смене. Извозе, пре свега, у Италију, али и у Мађарску, Немачку, Хрватску, Црну Гору а ускоро отварају и тржиште Македоније и Марока. Постоји могућност да са великим купцем из Немачке повећају испоруке. Делимично раде и за одређене веће добављаче у Србији попут „Stylosa“. Наплата у Србији је са мањим кашњењима, а на подручју Ex Yu се ради авансно плаћење.

Занима их довоз старих тонера железницом и то контејнерима и стога им је занимљива идеја стварања робно – транспортног и логистичког центра на царинском терминалу „Анградвара“ у Кикинди. Поздрављају радове у индустријској зони у којој послују, а нарочито изградњу асфалтног пута и решавање проблема атмосферске канализације.

Друмски и железнички саобраћај

„Аутопревоз“ Кикинда

Јавно предузеће за обављање путничког транспорта у друмском саобраћају „Аутопревоз“ из Кикинде настало је крајем осамдесетих година прошлог века издвајањем делатности аутобуског превоза од теретног из некадашње велике фирме „Шпедиција“ и од тада послује као део јавног сектора. Тих почетних година предузеће је набавило комплетан возни парк, који, нажалост, скоро у истом саставу чини значајан део аутобуса у погону и данас, што само одсликава ситуацију највећег севернобанатског превозника. Из године у годину дугови су постајали све већи, општина их је „покривала“, да би једном морала да буде подвучена црта. Тако је садашња општинска администрација у 2014. години донела одлуку да допуни оснивачки акт јавног комуналног предузећа „6. октобар“ чиме је њихова делатност употпуњена и превозом путника. То је практично значило да ће Комунално, у случају блокаде рачуна и привремене немогућности обављања делатности „Аутопревоза“, преузети део запослених и аутобусе и наставити да раде њихов посао. До оваквог сценарија није дошло, јер је пословодство успело да предузеће стабилизује и направи значајне уштеде у пословању.

На почетку 2014. имали су 201, а на крају године 178 запослених. У овој години планирају да и даље смање број радно ангажованих до бројке 167, а реална потреба је 140. Од укупног броја запослених су 53 возачи и 34 кондуктери. Сусрећу се са крајом горива, они који то чине имају веома разрађене системе и то је веома тешко доказиво. Имају 40 возила и сва су у функцији, а на почетку 2014. 15 их је било ван погона. Током прошле године продали су четири аутобуса у која више није вредело улагати.

Смањили су дуговања и направили репрограме дугова. Тако су са Владом Србије репрограмирали дуг за порезе и доприносе на период од четири године, дуг за осигурање је на половину отписан, а дуг за гориво од 20 милиона динара у

потпуности су успели да анулирају и сада га редовно плаћају. Направили су и репрограм са свим добављачима. Зараде касне 30 дана „Турист Биро“ је само од аранжмана за Грчку остварио приход од 25.000 евра, и статус ће им бити промењен, биће „ћерка“ фирма. Направили су и репрограм дуга Хупо Банци за аутобусе и кредит – којји је био у швајцарским францима, конвертован је у задужење у еврима. Успели су да договоре да се промени досадашњи начин отплате са тромесечног на ону сваког месеца и то максимално два милиона динара. Тај кредит ће отплаћивати до 2020. годинес грејс периодом од шест месеци, тако да је отплата кредита започела јануара ове године. Према речима пословодства укупан дуг је са 21,2 смањен на 4,67 милиона динара за период од годину дана. Возе раднике свих фирми у граду које за то имају потребу. Такође, верују да ће ове године успети да остваре зараду од 317 милиона динара и да ће набавити два нова мини буса марке „Mercedes“ са 20 и 35 седишта. Неће репарирати аутобусе из 1990. године, за коју дугују још 4,4 милиона динара и то отплаћују 500.000 динара месечно. Неће репарирати ни хармоника аутобусе, јер смањењем броја становника, смањен је и број путника. Планирају да радионицу из објекта некадашње „Шпедиције“ преселе у бивше складише НИСа према Накову, јер на садашњој локацији плаћају закуп од пола милиона динара месечно, плус рачуне. Имају проблем са дивљим таксистима и од државе очекују, коначно, да реагује.

У овогодишњој ј сезони планирају већу активност у области туризма и продаје аранжмана не само за Грчку, већ и за бање и друга места у Србији. У Грчкој нуде објекте у Паралији и Олимпик Бичу од маја до септембра. Почеће да се баве и верским туризмом. Спортским клубовима дају попуст од 20 одсто за превоз на такмичења. Током марта дошло је до промене руководства у овом јавном предузећу.

Железничка станица Кикинда

На овом делу железнице ради нешто мање од 200 људи, и више од шест – седам година нико није запослен. Овај део је потпуно запостављен, као и читава железничка пруга кроз Банат од Панчева до Кикинде. Уништавање овог железничког правца траје већ годинама, укидају се путничке линије, а спречава се и транспорт роба из и за Румунију. Тако нпр. читав извоз шећера из Фабрике „Те – То“ из Сенте за Румунију иде преко Вршца, а не преко Кикинде. За читаву прошлу годину само један теретни воз је саобраћао према Румунији, иако је железничка станица Кикинда међународни железнички гранични прелаз са фитосанитарним инспектором!

„Железница Србије“ је 01. септембра 2014. године укинула воз Кикинда – Жомбољ, пошто је општина Кикинда престала да финасира ту линију из разлога што железница није прихватила ни један од предлога локалне администрације који би ишао у циљу повећања броја путника: Усклађивање линија према Београду, Суботици и Темишвару; Набавка још једне гарнитуре ремонтваног шинобуса; Директно плаћање општине Кикинда Румунској државној железници CFR – а не преко „Железница Србије“ и „пребијање“ дугова са румунском страном за коришћење пруге у Србији, јер они возе од Темишвара до Вршца и слично. Наиме,

општина Кикинда је од CFR добила писмену информацију да им „Железнице Србије“ нису плаћале од августа 2013. године, иако је општина плаћала нашој железници коришћење 4,7 километара пруге у Румунији. Општина је тражила и објашњење како је једног месеца висина испостављене фактуре била 130.000, а већ следећег 190.000 динара. Пошто ни један од захтева „Железница Србије“ није прихватила општина Кикинда је августа 2014. године донела одлуку да више не плаћа нашој железници трошкове шинобуса на траси од Кикинде до Жомбоља. Такође, иако линија формално није укинута, ни воз између Кикинде и Суботице не саобраћа, уз образложење да нема расположивих шинобуса. Треба знати да је због несталности саобраћања и неповезаних линија даље овим возом просечно путовало петоро путника недељно.

Стање на железничкој станици у Кикинди је такво да сада када би „МСК“ почео да ради, они не би имали довољно радника (прегледачи кола и сличне позиције) да би саобраћај могао несметано да се одвија. Ни „Колска радионица“ не ради онако како треба, јер немају људе, делове ни средства за ремонт шинских возила. Једино што је 2014. године иоле рађено је превоз житарица и 157.000 тона камена за НИС.

Табела укупног рада железничке станице Кикинда за 2012. годину

2012. година	Путнички возови	Теретни возови	Утовар		Истовар	
			Кола	Тона	Кола	Тона
Јануар	431	25	89	3.815	157	3.340
Фебруар	198	25	79	3.832	35	736
Март	336	31	175	8.428	97	2.452
Април	410	25	122	6.096	124	3.190
Мај	454	28	143	5.892	43	1.870
Јуни	400	24	45	2.001	9	216
Јули	426	18	1	9	3	74
Август	269	18	6	272	7	684
Септембар	384	13	10	316	2	72
Октобар	428	24	5	108	6	241
Новембар	365	23	15	590	4	125
Децембар	259	17	6	244	1	5
Укупно:	4.360	271	696	31.603	488	13.005

Табела укупног рада железничке станице за 2013. годину

Месец	Долазак путнички	Одлазак путнички	Долазак теретни	Одлазак теретни	Утовар Кола/тона	Истовар Кола/тона
Јануар	163	162	9	10	16/712	/
Фебруар	168	167	6	5	1/46	/
Март	207	206	9	7	3/106	1/17
Април	179	170	11	13	119/5520	30/626
Мај	212	212	12	14	10/348	38/842
Јуни	202	202	11	10	9/376	/
Јули	214	214	11	9	8/278	14/485
Август	212	211	13	15	12/504	2/71
Септембар	204	201	12	14	12/496	9/313
Октобар	184	184	14	14	20/616	6/237
Новембар	206	206	12	13	80/2784	46/2078
Децембар	184	184	14	13	73/3253	56/2040
Укупно	2.335	2.319	134	127	363/15.039	202/6.709

Табела укупног рада железничке станице за 2014. годину

Месец	Долазак путнички	Одлазак путнички	Долазак теретни	Одлазак теретни	Утовар Кола/тона	Истовар Кола/тона
Јануар	190	186	13	14	3/125	77/2824
Фебруар	124	125	9	6	2/84	5/219
Март	203	202	17	14	11/218	131/4876
Април	195	195	12	12	5/197	5/212
Мај	209	209	13	12	21/756	9/317
Јуни	173	173	10	11	10/279	1/13
Јули	166	166	11	9	7/119	10/392
Август	158	158	9	8	2/83	28/1086
Септембар	88	88	6	6	7/294	Ø
Октобар	101	101	11	11	5/162	3/103
Новембар	141	141	23	18	3/124	272/11365
Децембар	104	104	14	13	25/1095	54/2220
Укупно	1.852	1.848	148	134	101/23.627	595/23.627

Гранични прелази

Међународни друмски гранични прелаз Наково – Лунга

После више од 20 година ишчекивања и различитих обећања власти на локалу, које су се смењивале и ову тему експлоатисале само као предизборни маркетинг, Кикинджани су дочекали да им у суботу, 08. новембра 2014. године, српски и румунски премијери Вучић и Понта трајно отворе гранични прелаз Наково – Лунга.

Прелаз је од 1970. године радио у статусу малограничног, важио је искључиво за грађане пограничних места у зони од 25 километара од границе, да би потом 01. јула 2004. године, једностраним отказивањем Споразума о малограничном промету због увођења виза за грађане Србије у процесу румунског приступања ЕУ, био чак и затворен. Иако је још Регионална привредна комора Кикинда од 2008. године покушавала да државним властима објасни значај трајног отварања правог разумевања за захтеве привреде није било годинама. Пре неколико година започет посао Коморе садашња општинска администрација је интезивном кампањом и лобирањем у 2014. години успела да овај гранични прелаз трајно отвори и то као међународни треће категорије.

Постоји више кључних елемената који су довели до трајног отварања, а најзначајнији су политички утицај садашњег општинског руководства у Србији, уложена средства општине Кикинда и ЈП „Путеви Србије“ – у висини између 25 и 30 милиона динара за реконструкцију, модернизацију и опремање граничног прелаза – у складу са важећим стандардима и наравно договор са румунском страном, која је после више година разговора прихватила идеју трајног отварања.

То у пракси значи да он сада ради свакодневно у периоду од 07:00 до 19:00 сати и да је, сем за путнике, намењен и за превоз робе у возилима носивости до 3,5 тона. Овим правцем Темишвар је Кикинданима ближи двадесетак километара, Санницолао Маре, Арад, Орадеа и мађарски Мако за око 40, мађарски Дебрецин за 80, чиме и пут ка Украјини за близу 100 км. На овај начин отворена је могућност да бројни инострани партнери, који раде у западним румунским жупанијама, отворе своје погоне и у Кикинди и северном Банату, али и да ангажују радну снагу из кикиндске и чоканске општине да раде у њиховим фабрикама. Овај гранични прелаз значи буквално нови почетак Кикинди и северном Банату, а самим тим и АП Војводини и Републици Србији. Њиме су директно отворена врата највећег српског града, који се налази на граници са Румунијом, ка ЕУ. Такође, преко моста на Тиси код Аде, ово је најкраћи пут и за делове Хрватске и Словеније ка Румунији, те даље према истоку и обрнуто.

Гранични прелаз Наково – Лунга омогућиће интезивнију сарадњу Кикинде и других пограничних места са обе стране границе, те повезивање на културном, спортском, а пре свега на економском плану. То је од великог значаја за српску мањину у Румунији, која ће боље бити повезана са матицом, али и за румунску мањину у Србији, које су заједно мост сарадње између два историјски пријатељска народа. Кикинда ће на овај начин постати стожер те сарадње и центар збивања многих заједничких подухвата. Отварањем ГП Наково – Лунга стичу се основни предуслови где ће румунска и српска страна моћи да заједнички конкуришу за фондове ИПА 2 и из европских средстава финасирају потпуну реконструкцију три нова гранична прелаза у Банату у складу са шенгенским стандардима. Иначе, паралелно трајно су отворени и гранични прелази Врбица – Валкањи и Јаша Томић – Фењ.

Отварањем Граничног прелаза Наково – Лунга код Кикинде доказано је све што је годинама трврђено, а то је да овај гранични прелаз има перспективу, не само за путнике већ и за привреднике. У периоду март – октобар 2014. године, приликом осам привремених тродневних отварања државну границу са Румунијом на ГП

Наково – Лунга прешло је 11.221 путник, од којих су 2.677 били грађани Србије, а 8.544 странци. У истом периоду забележен је промет 3.150 возила, 845 домаћих и 2.305 иностраних. Већ првог месеца по сталном отварању, почев од 08. новембра 2014. године било је 4.516 путника (1.152 домаћа и 3.364 странца саукупно 1.293 возила, од којих су домаћи 479, а инострани 814).

Гранични прелаз Наково – Лунга је током децембра 2014. имао 7.148 путника (1.404 грађани Србије, 5.744 странци са укупно 1.860 возила – 629 српских и 1.231 страних), у јануару ове године било их је 7.566 (1.179 српских држављана и 6.387 странаца са регистрованим прометом 500 домаћих и 1.143 страна возила), док је за првих 17 дана фебруара било 6.584 путника, од чега су око 70 одсто страни, махом румунски држављани који долазе у Кикинду.

Промет од 08. до краја новембра 2014. године				
Гранични прелаз	Промет путника	Путничка возила	Теретна возила	Аутобуси
Врбица	1.068	410	/	/
Наково	4.516	1.293	/	/
Српска Црња	22.334	4.041	3.150	63
Јаша Томић	3.350	1.207	/	/

Промет Децембар 2014. године				
Гранични прелаз	Промет путника	Путничка возила	Теретна возила	Аутобуси
Врбица	1.475	531	/	/
Наково	7.1148	1.860	/	/
Српска Црња	21.660	3.952	2.876	64
Јаша Томић	4.351	1.560	/	/

Промет Јануар 2015. године				
Гранични прелаз	Промет путника	Путничка возила	Теретна возила	Аутобуси
Врбица	1.039	373	/	/
Наково	7.566	1.643	/	/
Српска Црња	17.233	3.332	2.270	21
Јаша Томић	2.987	1.004	/	/

Промет Фебруар 2015. године				
Гранични прелаз	Промет путника	Путничка возила	Теретна возила	Аутобуси
Врбица	1.068	410	/	/
Наково	10.846	1.770	/	/
Српска Црња	19.695	3.450	2.561	67
Јаша Томић	3.244	1.121	/	/

Промет Март 2015. године				
Гранични прелаз	Промет путника	Путничка возила	Теретна возила	Аутобуси
Врбица	1.616	620	/	/
Наково	12.546	2.207	/	/
Српска Црња	25.496	4.341	3.357	117
Јаша Томић	4.100	1.420	/	/

Промет од новембра 2014. до марта 2015. године				
Гранични прелаз	Промет путника	Путничка возила	Теретна возила	Аутобуси
Врбица	5.889	2.182	/	/
Наково	42.622	8.773	/	/
Српска Црња	106.418	19.116	14.214	332
Јаша Томић	18.032	6.312	/	/

Уочено је свакодневно присуство румунских држављана у кикиндским трговинама, а поготово викендом. Такође, срећемо их и у ресторанима, на пијаци, рецимо јесенас је било оних који су дошли на цез фестивал, а у великом броју их очекујемо на лето на отвореним базеним Спортског центра „Језеро“. У пограничном селу Накову отворено је неколико малих продавница, трговинска кућа „Ангропромет“ ће у истиом месту у свом објекту ускоро отворити мењачницу. Баш када је реч о мењачницама у већини у граду је порасла трговина девизама од времена трајног отварања ГП Наково – Лунга. Што пре треба решити питање и промета робе на ГП Наково – Лунга пошто су привредници из Кикинде интересно повезани са првим суседом. Привредници из Кикинде и северног Баната су у 2014. години у Румунију извезли робу вредну 15.460.957 евра, а истовремено су из ње увезли добра вредна 9.158.054 евра. То практично значи да је за наше привреднике Румунија четврти извозни, а по увозу партнер број два, што показује значај даље привредног везивања и омгућавања транспорта заинтересованим фирмама и преко граничног прелаза Наково – Лунга.

Спољнотрговинско пословање и трговина

После 2010. прошла је била најбоља извозна у последњих неколико година пошто је севернобанатска привреда извезла добра вредна 149,6 милиона евра, остваривши при томе суфицит од 83,4 милиона евра. То значи да је извоз, у поређењу са 2013. био већи за 13,9, а суфицит 11,2 милиона евра. Прешлогодишњи увоз такође је био већи и то за 2,69 милиона евра, укупан спољнотрговински промет био је 215,7 милиона евра, а покривеност увоза извозом 226,2 одсто – подаци су Стручне службе Регионалне привредне коморе Кикинда.

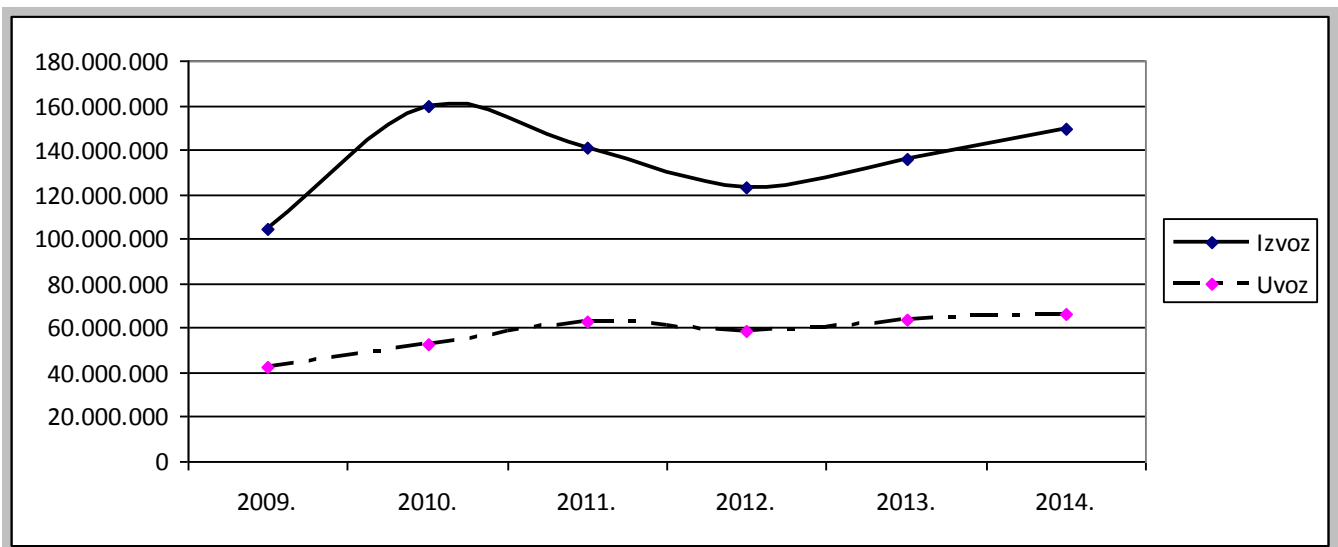
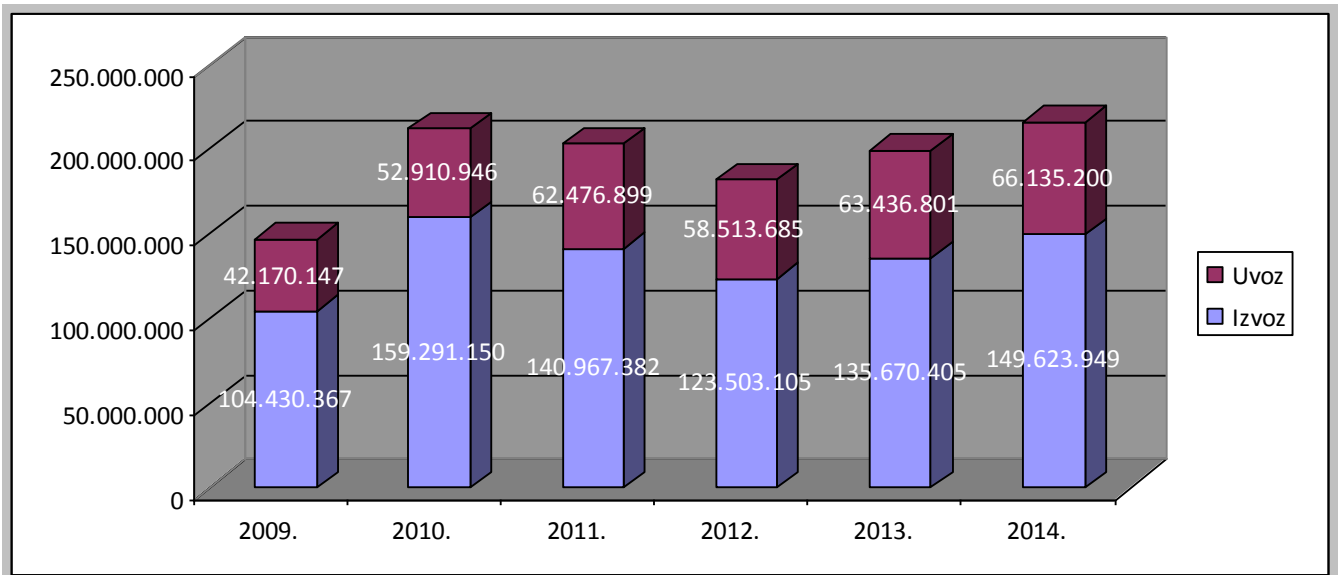
Највећи прошлогодишњи извозник био је француски „Ле Белиер Кикинда“ са 53,76, а потом долази Ливница „Кикинда“ („Аутомобилска индустрија“ 46,3 милиона евра, „Машиноградња“ 1,86 милиона евра и „Лири“ 524.237 евра) са 48,7 милиона евра. Далеко иза њих следе остали извозници: „ЕММЕРИ“ 7,35; „Кикиндски млин“ 6,57; „Алева“ 6,43; „Тоза Марковић“ 5,87; „Банини“ 5,13; „Grindex“ 3,33; „Дуванска индустрија Чока“ 2,79; „Autoflex ливница Чока“ 1,74; „Gigraphix“ 1,38; „Белл Цхемицалс“ 1,19 милиона евра, „Лабинпрогрес ТПС Нови Кнежевац“ 982.306 евра. У извозу је учествовало 53 фирми и 12 радњи, од којих је наведених првих 15 остварило промет 145,26, док сви остали зарадили додатних 4,36 милиона евра. Већи извоз, у поређењу са годином пре, остварили су „Le Belier Кикинда“ за 6,79 милиона евра, Ливница „Кикинда“ за око 2,6; новокнежевачка „Алева“ и кикиндски „Grindex“ за по 1,2 милиона евра, кикиндска „Тоза Марковић“ 900.000 евра, „Банини“ за преко 200.000 евра... Привредна друштва су извозила у 44 државе света од чега највише у Мађарску 30,6; Словенију 29,26; Немачку 15,83; Румунију 15,46; БиХ 15,16; Пољску 8,16; Италију 7,74; Француску 4,28; Русију 3,81; Хрватску 3,8; УНМИК Косово 3,14; Холандију 3; Црну Гору 2,6; Норвешку 2, Македонију 1,25 милиона евра. Највише девизног новца зарађено је производњом у металском сектору – преко 94 милиона евра, женске модне чарапе донеле су 6,87; прехранбени артикли 6,7, цреп 5,91; пољопривредни производи 5,57 милиона евра...Извозници из општине Кикинда су неприкосновени у северном Банату са 136,6 милиона евра или 91,3 одсто извоза региона, потом следе Новокнежевчани са 7,51 милиона евра (5 одсто), а затим фирме из Чоке са 5,44 милиона евра (3,7 одсто).

Севернобанатских увозника је било 79 фирми и осам радњи и они су куповали добра у 60 држава света: Словенија 14,19; Румунија 9,15; Мађарска 5,56; Пољска 5; Русија 4,9; Немачка 4,75; Канада 3,96; Италија 2,98; Хрватска 2,33; Словачка 2,15; Кина 1,73; Велика Британија 1,45 милиона евра...Највећи увозници су Ливница „Кикинда“ (Аутомобилска индустрија) 21,76; „Le Belier Кикинда“ 17,05; ЕММЕРИ 7; „Кикиндски млин“ 4,32; „Pro Media“ 3,12; „Алева“ 2,22; „Bell Chemicals“ 1,4; „Gigraphix“ 1,23; „Autoflex ливница Чока“ 1,16 милиона евра...Девизе су потрошене на куповину легура алуминијума 11,35; недовршене кочнице, серво и диск кочнице 6,36; недовршене женске модне чарапе 6,35; уљане погаче од соје 3,27 милиона евра... Привредници Кикинде потрошили су у иностранству 61,7 милиона евра (93,3 одсто), Новог Кнежевца 3,05 (4,6 одсто) и Чоке 1,36 милиона евра или 2,1 одсто регионалног увоза.

Иза ових бољих извозних резултата стоји прилично суморна слика севернобанатске привреде са падом броја запослених, реалном незапослености од преко 20 одсто, зарадама које су испод републичког просека, најавама нових отпуштања и стечаја у великим фирмама са, за сада, неизвесним пословним исходом.

**Спољнотрговински биланс привредних друштава и радњи на подручју
Регионалне привредне коморе Кикинда, општине Кикинда, Нови Кнежевац,
Чока***

		Година					
		2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Извоз	€	104.430.367	159.291.150	140.967.382	123.503.105	135.670.405	149.623.949
Увоз		42.170.147	52.910.946	62.476.899	58.513.685	63.436.801	66.135.200
Укупно		146.600.514	212.202.096	203.444.281	182.016.790	199.107.206	215.759.149
Салдо		62.260.220	106.380.204	78.490.483	64.989.420	72.233.604	83.488.749
Индекс		247,4	247,6	301,1	225,6	211,1	226,2

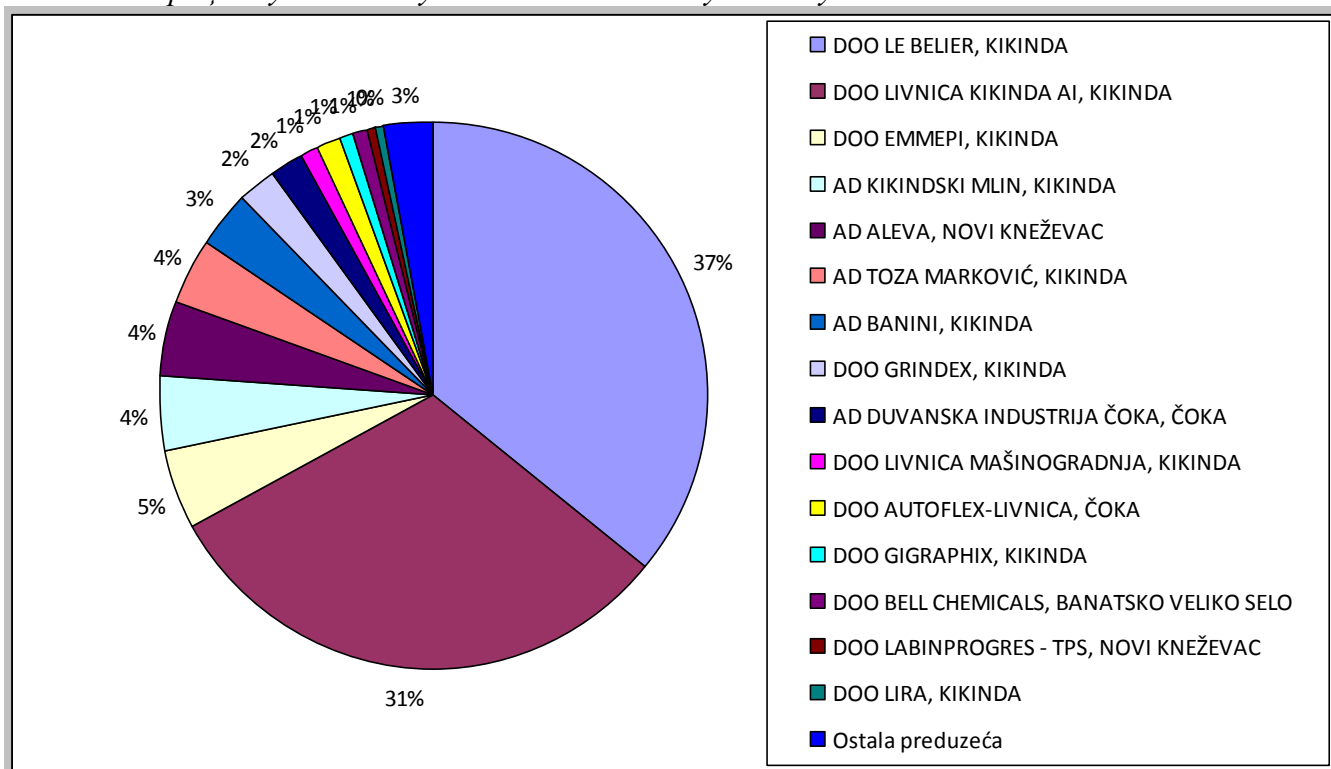

*Подаци Регионалне привредне коморе Кикинда

У извозу је учествовало 53 привредна друштва и 12 радњи:

2014. година	
Назив привредног друштва/радње	Износ (ЕУР) ↓
ДОО LE BELIER, КИКИНДА	53.761.916
ДОО ЛИВНИЦА КИКИНДА АИ, КИКИНДА	46.304.651
ДОО ЕММЕРИ, КИКИНДА	7.350.654
АД КИКИНСКИ МЛИН, КИКИНДА	6.573.780
АД АЛЕВА, НОВИ КНЕЖЕВАЦ	6.436.484
АД ТОЗА МАРКОВИЋ, КИКИНДА	5.877.136
АД БАНИНИ, КИКИНДА	5.135.116
ДОО GRINDEX, КИКИНДА	3.331.066
АД ДУВАНСКА ИНДУСТРИЈА ЧОКА, ЧОКА	2.793.541
ДОО ЛИВНИЦА МАШИНОГРАДЊА, КИКИНДА	1.868.394
ДОО AUTOFLEX-ЛИВНИЦА, ЧОКА	1.741.804
ДОО GIGRAPHIX, КИКИНДА	1.383.385
ДОО BELL CHEMICALS, БАНАТСКО ВЕЛИКО СЕЛО	1.197.739
ДОО ЛАБИНПРОГРЕС - ТПС, НОВИ КНЕЖЕВАЦ	982.306
ДОО ЛИРА, КИКИНДА	524.237
Остали извозници	4.361.740
Укупно	149.623.949

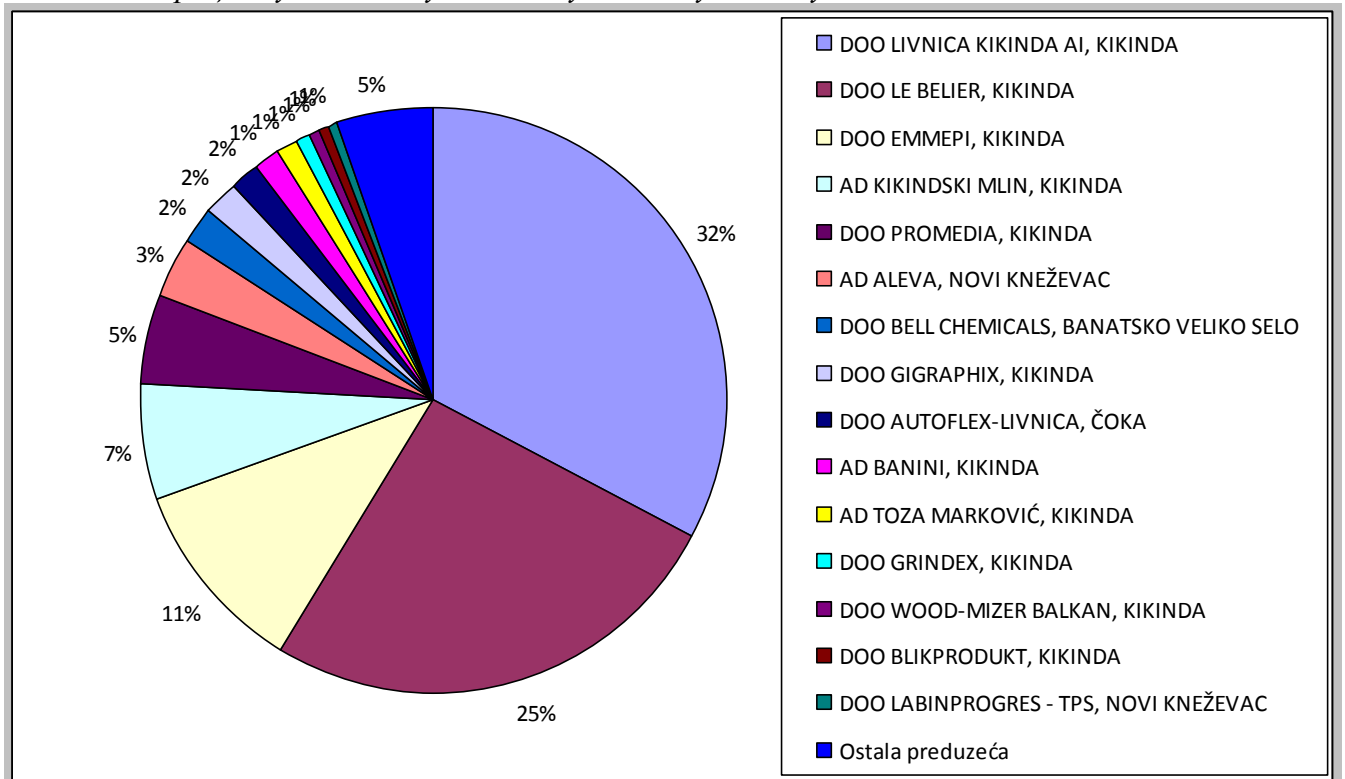
Процентуална заступљеност извозника у билансу 2014. године

У увозу је учествовало 79 привредних друштава и 8 радњи:

2014. година	
Назив привредног друштва/радње	Износ (ЕУР) ↓
ДОО ЛИВНИЦА КИКИНДА АИ, КИКИНДА	21.769.411
ДОО LE BELIER, КИКИНДА	17.057.255
ДОО ЕММЕРИ, КИКИНДА	7.008.910
АД КИКИНДСКИ МЛИН, КИКИНДА	4.326.570
ДОО PROMEDIA, КИКИНДА	3.212.014
АД АЛЕВА, НОВИ КНЕЖЕВАЦ	2.228.822
ДОО BELL CHEMICALS, БАНАТСКО ВЕЛИКО СЕЛО	1.407.214
ДОО GIGRAPHIX, КИКИНДА	1.234.501
ДОО AUTOFLEX-ЛИВНИЦА, ЧОКА	1.162.045
АД БАНИНИ, КИКИНДА	878.658
АД ТОЗА МАРКОВИЋ, КИКИНДА	778.571
ДОО GRINDEX, КИКИНДА	435.144
ДОО WOOD-MIZER БАЛКАН, КИКИНДА	396.046
ДОО БЛИКПРОДУКТ, КИКИНДА	354.453
ДОО ЛАБИНПРОГРЕС - ТПС, НОВИ КНЕЖЕВАЦ	332.978
Остали увозници	3.552.608
Укупно	66.135.200

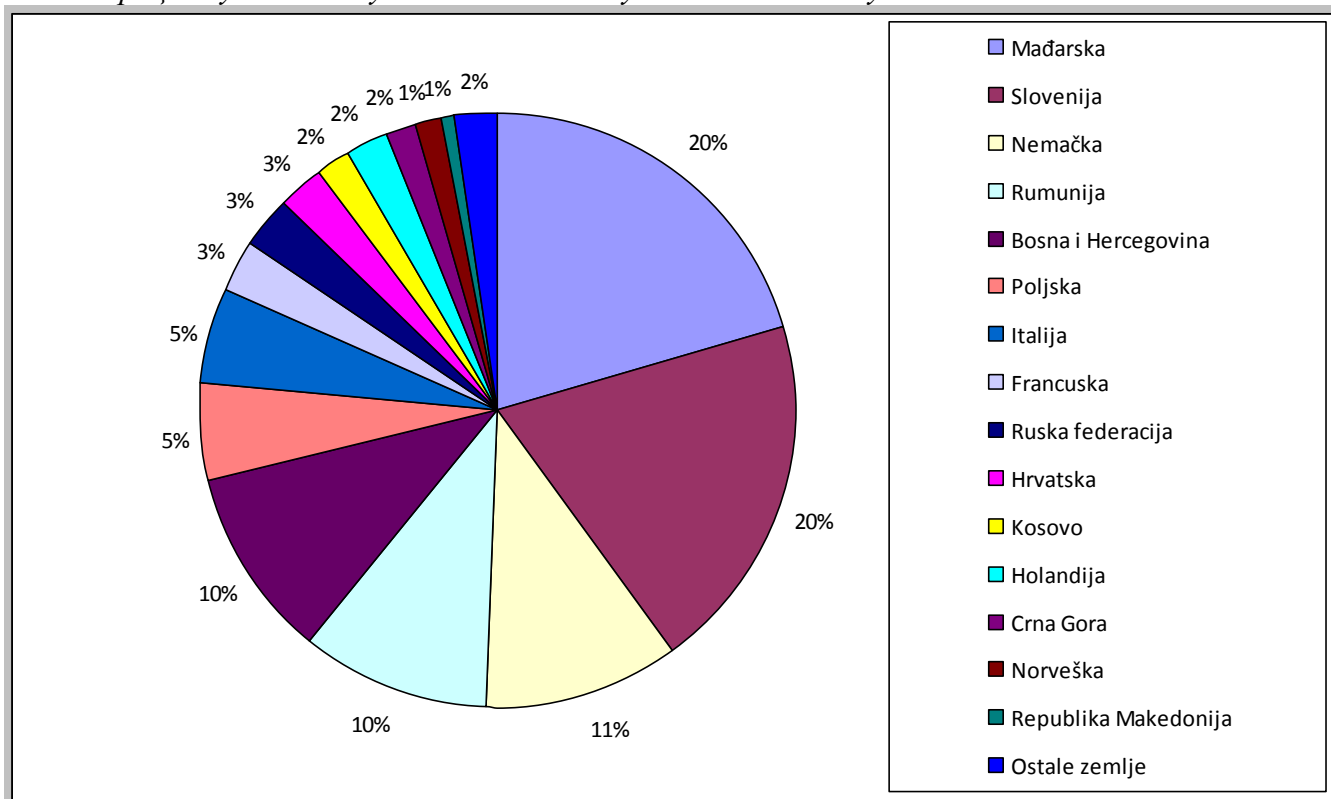
Процентуална заступљеност увозника у билансу 2014. године

Извоз је остварен са партнерима из 44 земље:

Земље извоза 2014. године		
Назив земље	Износ (ЕУР) ↓	НЕТО КГ
Мађарска	30.604.321	8.118.863
Словенија	29.268.790	9.385.372
Немачка	15.835.807	5.475.106
Румунија	15.460.957	21.358.656
Босна и Херцеговина	15.168.630	30.914.088
Пољска	8.161.400	1.176.953
Италија	7.742.021	23.521.894
Француска	4.281.480	707.776
Руска федерација	3.814.672	272.064
Хрватска	3.803.014	7.263.326
Косово	3.145.966	10.712.124
Холандија	3.072.726	390.123
Црна Гора	2.603.324	3.074.259
Норвешка	2.031.485	498.827
Република Македонија	1.256.837	2.982.140
Остале земље	3.372.519	5.946.870
Укупно	149.623.949	131.798.441

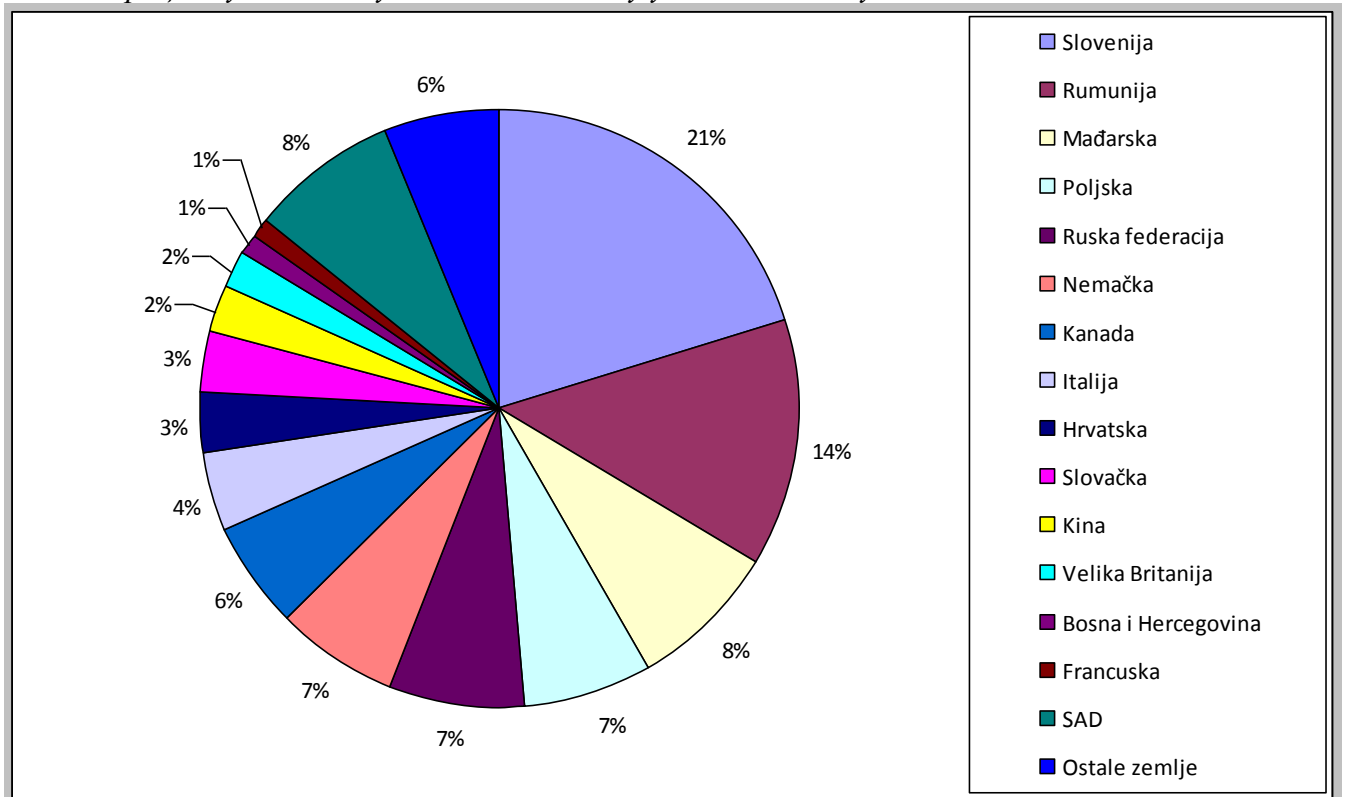
Процентуална заступљеност земаља у извозном билансу 2014. године

Увоз је остварен са партнерима из 60 земаља...

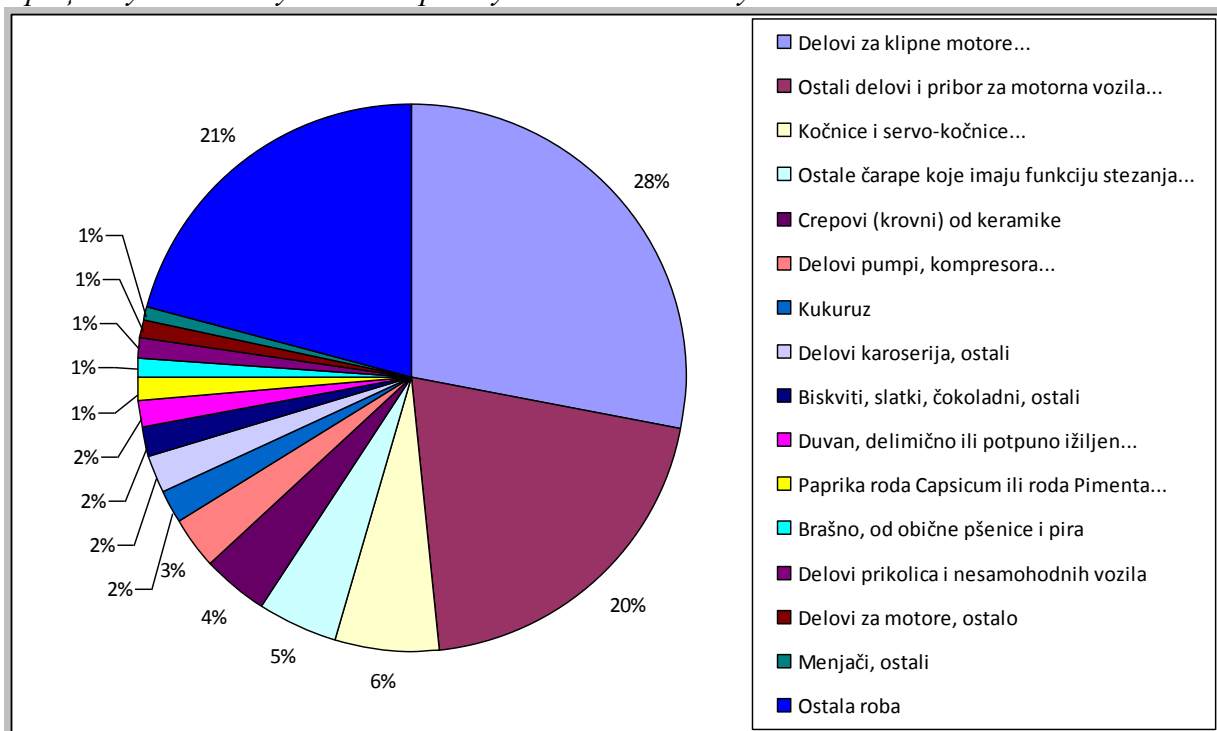
Земље увоза 2014. године		
Назив земље	Износ (ЕУР) ↓	НЕТО КГ
Словенија	14.198.346	23.566.374
Румунија	9.158.054	1.659.144
Мађарска	5.569.793	3.495.386
Пољска	5.000.294	2.029.305
Руска федерација	4.905.813	8.355.481
Немачка	4.755.163	803.919
Канада	3.962.784	1.958.662
Италија	2.980.472	1.066.607
Хрватска	2.334.958	5.888.183
Словачка	2.156.930	1.458.738
Кина	1.739.226	316.686
Велика Британија	1.453.053	41.656
Босна и Херцеговина	819.594	3.247.203
Француска	792.346	291.705
САД	727.140	48.748
Остале земље	4.193.388	5.884.263
Укупно	64.747.354	60.112.060

Процентуална заступљеност земаља у увозном билансу 2014. године

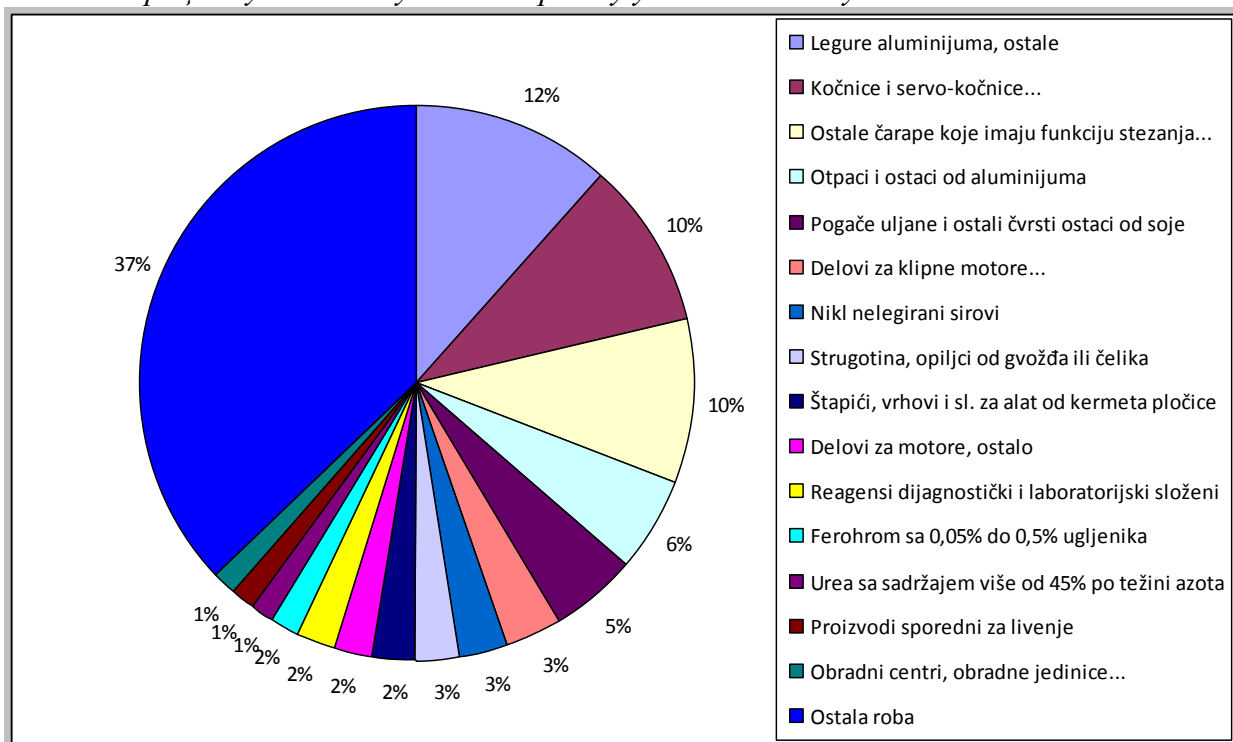
Роба извоза 2014. године	
Назив робе	Износ (ЕУР) ↓
Делови за клипне моторе на паљење помоћу свећице	42.179.868
Остали делови и прибор за моторна возила, за инд. монтажу (склапање)...	29.937.025
Кочнице и серво-кочнице и њихови делови за диск-кочнице	9.504.923
Остале чарапе које имају функцију стезања, од синтетичких влакана...	6.873.152
Црепови (кровни) од керамике	5.913.877
Делови пумпи, компресора и др. вентилационих уређаја	4.305.404
Кукуруз	3.132.553
Делови каросерија, остали	3.122.046
Бисквити, слатки, чоколадни, остали	2.873.629
Дуван, делимично или потпуно ижиљен, сушен у сушари (<i>flue-cured</i>)	2.441.647
Паприка рода <i>Capsicum</i> или рода <i>Pimenta</i> дробљена или млевена	1.911.925
Брашно, од обичне пшенице и пира	1.876.079
Делови приколица и несамоходних возила	1.525.178
Делови за моторе, остало	1.511.937
Мењачи, остали	1.483.153
Остала роба	31.031.553
Укупно	149.623.949

Процентуална заступљеност роба у извозном билансу 2014. године

Роба увоза 2014. године	
Назив робе	Износ (ЕУР) ↓
Легуре алуминијума, остале	7.701.415
Кочнице и серво-кочнице и њихови делови за диск-кочнице	6.363.523
Остале чарапе које имају функцију стезања, од синтетичких влакана...	6.353.119
Отпаци и остаци од алуминијума	3.652.443
Погаче уљане и остали чврсти остаци од соје	3.279.810
Делови за клипне моторе на паљење помоћу свећице	2.211.300
Никл нелегирани сирови	1.768.053
Струготина, опилци од гвожђа или челика	1.682.551
Штапићи, врхови и сл. за алат од кермета плочице	1.633.935
Делови за моторе, остало	1.566.639
Реагенси дијагностички и лабораторијски сложени	1.407.410
Ферохром са 0,05% до 0,5% угљеника	1.147.654
Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота	983.637
Производи споредни за ливење	882.094
Обрадни центри, обрадне јединице и трансфер машине, за метале	828.872
Остала роба	24.672.745
Укупно	66.135.200

Процентуална заступљеност роба у увозном билансу 2014. године

Извоз према секторима делатности извозника 2014. године		
Сектор делатности	Износ (ЕУР) ↓	%
ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	144.743.416	96,74
ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И МАЛО И ПОПРАВКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА	2.263.493	1,51
СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДНИМ ВОДАМА	1.383.385	0,92
ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	524.237	0,35
ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО	417.599	0,29
АДМИНИСТРАТИВНЕ И ПОМОЋНЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	184.253	0,12
СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ, ИНОВАЦИОНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ	59.854	0,04
ГРАЂЕВИНАРСТВО	47.518	0,03
УСЛУГЕ СМЕШТАЈА И ИСХРАНЕ	194	/
Укупно	149.623.949	100,00

Увоз према секторима делатности увозника 2014. године		
Сектор делатности	Износ (ЕУР) ↓	%
ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	58.800.923	88,91
ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И МАЛО И ПОПРАВКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА	4.669.102	7,06
СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДНИМ ВОДАМА	1.259.776	1,90
САОБРАЋАЈ И СКЛАДИШТЕЊЕ	576.203	0,87
ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	281.642	0,43
ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО	250.354	0,38
ГРАЂЕВИНАРСТВО	188.110	0,28
ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	72.830	0,11
СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ, ИНОВАЦИОНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ	33.622	0,05
УМЕТНОСТ, ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА	2.638	0,01
Укупно	66.135.200	100,00

Спољнотрговински биланс обзиром на општине 2014. године

Назив општине:	Извоз		Увоз		Укупно	Салдо
	[ЕУР]	%	[ЕУР]	%	[ЕУР]	[ЕУР]
Кикинда	136.667.015	91,3%	61.709.813	93,3%	198.376.828	74.957.202
Н. Кнежевац	7.511.928	5,0%	3.058.203	4,6%	10.570.131	4.453.725
Чока	5.445.006	3,7%	1.367.184	2,1%	6.812.190	4.077.822
Укупно	149.623.949	100,00 %	66.135.200	100,00 %	215.759.149	83.488.749

„Ангропромет“ Кикинда

Највећа севернобанатска трговинска фирма добила је новог власника, па тако Рудолф Валтер, синоним за стабилизацију и успех ове фирме, није више власник већ новосадска фирма „Урма рент“ (власници Урош и Маша Вучуровић), тј. у стварности „Универекспорт“ (власник Весна Вучуровић). Шта ће то донети „Ангропромету“ показаће време, али први утисци запослених, након власничке трансформације, нису обојени претераним одушевљењем. Практично, Валтер је управљање над фирмама предао Фондацији са седиштем у Лихенштајну, која је и донела одлуку да продају „Ангропромет“ и „Lurdy“ – Суботица. „Ангропромет“ је за разлику од фирме из Суботице успешно пословао, али су нови власници прихватили само куповину „у пакету“, с тим да је „Лурду“ купљен без радника – само објекти са робом (девет супермаркета на подручју Војводине). Рудолф Валтер је желео да прода само суботичку фирму, али је борд – који управља Фондацијом, преузео контролу и Валтера маргинализовао у доношењу коначне одлуке. Према незваничним информацијама договорена продајна цена за „Ангропромет“ била је шест милиона евра, с тим да ћер она бити умањена за вредност потраживања које има фирма. Измењен је и начин обрачуна зарада, па свака радња сада има проценат од промета и у зависности од реализације, постоје стимулације на основну цену рада. Набавка је постала централизована, све се уговара из Новог Сада, тако да ће локални произвођачи вероватно изгубити могућност да пласирају своју робу у некадашњој кикиндској трговини. Након трансформације ради 26 продајних објеката, а бивши Тржни центар ће бити претворен у супермаркет. Такође, поставља се питање и шта ће бити са оним запосленима који нису продавци, већ раде у логистичком делу предузећа: набавка, магацин, транспорт, администрација...? Последњег дана 2014. године радило је њих 221, док је 31.10.2014 – дана уочи преузимања од стране нових власника било запослено 227 особа.

Пад животног стандарда условио је и пад промета у висини од 14,12 одсто у малопродаји (243 милиона динара). Промет у 2013. години био је 1,7 млрд. динара, а у 2014. био је 1,5 млрд. динара. Највећи пад забележен је у Трговинском центру од 20 одсто, али је он уследио након распородаје – трајала је до 31.10.2014. године, након одлуке о његовом затварњау када је сва роба продавана по цени нижој и за 50 одсто, у последњој декади октобра (чекало се на ред да се у објекат уђе, као и сатима испред благајне). Вредност робе у Трговинском центру, у тренутку доношења одлуке у вези са распородајом била је 30 милиона динара. Слабија куповна моћ становништва условила је пад у скетору продаје технике од 17 одсто, у супермаркетима од 20 одсто, а у малим продавницама од 13 одсто. Просечна вредност фискалног рачуна у 2013. години била је 430 динара, а у 2014. 396 динара. Евидентно је да су највише куповани најјефтинији производи.

„Pro Media“ Кикинда

У 2014. години су радили најбоље до сада и имали су промет од 560 милиона динара, без ПДВа. Имају око 50 запослених, што је за седам више него предпрошле године. Фирма иначе има четворо власника. Потребан им је нови магацински простор, за пријем и експедицију робе. У том делу имају одређених

проблема да то ураде на постојећој локацији и са општином Кикинда разговарају о решавању тог проблема. Имају у плану да започну производњу минимално 400.000 јединица годишње хранљивих подлога за микробиологију и за то ће морати да ангажују високо образоване и стручне људе. Воде разговоре и са једним инвестиционим фондом из Канаде у вези са могућношћу измештања производње из Италије у Србију. Немају значајан део у јавном дугу које држава има према фирмама из ове бранше. Наплата им је солидна, а у сваком тренутку имају потраживања вредна милион евра, од чега су између 200.000 и 300.000 хиљада ван рокова плаћања.

Превасходно се баве продајом лабораторијске опреме, реагенаса, хемикалија, материјала за контролу стерилизације и потрошног лабораторијског материјала за микробиолошке, биохемијске, цитогенетске и PCR лабораторије, као и лабораторије за контролу квалитета воде, хране, лекова и остале индустријске лабораторије. Проширили су делатност и на ветеринарску дијагностику и вештачку оплодњу, а баве се и сервисирање медицински апарата и то већином раде из своје подружнице у Нишу.

Седиште фирме је у највећем севернобанатском граду, а имају и представништва у Зрењанину, Београду и Нишу. Такође имају дистрибутера у Црној Гори, сарађују са две дистрибутерске фирме у Македонији и БиХ. Успевају да у Словенији учествују на тендерима, а хрватско тржиште им је потпуно затворено, без обзира на то да ли су повљнији или не.

Туризам

XXIX Дани лудаје у Кикинди

На 29. „Данима лудаје“ оборени су сви досадашњи рекорди, јер бундева тешка 507 килограма, коју је узгајио Милан Десница из Савиног Села и она Биљане Гњатић из Деспотовца, која је тежила 383 килограма, надвисиле су досадашњи Десничин рекорд из 2010. године од 288,3 килограма! Ни Чедомир Глишић из Чоке са лудајом тешком 244,5 кила није остао у сенци, јер је и његова тиква била импозантна.

Година је очигледно била родна за ову биљку, па је у конкуренцији најдужих тикава првопласирана била она Пече Шандора – 283 сантиметара, а за њом су следиле Иштвана Варге – 243 и Јожефа Варге 239 сантиметара. И овде је оборен досадашњи рекорд за читавих 17 сантиметара.

Прошлогодишња најзначајнија севернобанатска туристичка манифестација обиловала је другим бројним куриозитетима попут првог доласка, иначе дупке пуног, воза „Романтика“ на „Дане лудаје, па невероватна посећеност суседа из Румуније. Наиме, процене су да је чак око пет – шест хиљада грађана из Темишвара и околине уживало у чарима банатске кухиње и осталих етно садржаја. У претходне скоро три деценије ово је можда били и најпосећенији „Дани лудаје“ а за ту су заслужни организатори и учесници богатих програма, али и лепо време. Општина Кикинда, као домаћин и организатор више од тридесет програма, који су трајали од четврка 09. до недеље 12. октобра угостили су током четвородневне манифестације између 30.000 и 40.000 гостију. Водећи спонзор прошлогодишње

туристичке манифестације била је Нафтна индустрија Србије, и она је реализована у сарадњи са Удружењем грађана „Кикиндски форум“ из Кикинде.

А ко год се нашао у овој севернобанатској вараоши није могао да одоли мирису и укусу бундеваре на најлепшој „гостинској соби“ средње Европе – кикиндском Тргу, где су на „Банатском фруштуку“, „Сеоском рогљу“ и „Европском кутку“ сви нашли по нешто за себе од деликатеса банатске кухиње.

Брендирање Кикинде

Секретари секретаријата за Заштиту животне средине и Локални економски развој и туризам Мирослава Крнић и Саша Танацков фебруара 2015. године организовали су састанак са власницима ресторана, штампарија, радионица за израду сувенира, одређеним старим занатлијама, власницима смештајних капацитета, представницима Удружења предузетника, туристичким радницима, Народним музејом, мањим произвођачима кондиторских производа и другим заинтересованим чиниоцима у циљу формирања јединствене туристичке понуде нашег града, а у складу са тенденцијом да се Кикинда учини препознатљива бренодовима "Сова", "Мамута", "Сувача" и "Лудаја". Циљ да се сви релевантни сегменти града окупе са идејом да свако од заинтересованих пронађе своје место у обједињеном туристичком производу кроз наведене брендове. Секретаријат за локални економски развој предочио је идеју да нпр. ресторани у својој гастрономској понуди имају "Мамутску шницлу" или "Мамутску пљескавицу или ћевапе", посластичарнице "Сова воћни куп", да мањи произвођачи кондиторских производа праве медањаке или чајно пециво у облику сове, мамута или лудаје...Такође, општина Кикинда је спремна да размотри могућност да у строгом центру града обезбеди један од својих локала у коме ће бити омогућена продаја различитих сувенира и рукотворина, да та понуда буде обједињена и да у њој, по систему комисионе продаје, сви који израђују сувенире или друге пригодне ствари, могу да их продају. На тај начин ће наш град коначно имати видљиву и свима доступну продавницу сувенира на Тргу у којој ће сви наведени моћи да понуде своје занатске и друге производе.

Оба секретаријата су спремна да координирају са свим релевантним чиниоцима у граду на стварању јединствене туристичке понуде у виду једнодневних екскурзија за ученике основних школа и да такву понуду пласирају, пре свега, на туристичком тржишту Војводине, града Београда, Шумадије и Мачве, као нама најближих географских дестинација и то ће учинити већ за предстојећу школску годину.

У разговору са присутнима усвојена је идеја о потреби стварања Туристичког инфо центра у граду, али и обуци младих суграђана за послове локалних туристичких водича - за које није потребна национална лиценца, пошто се у пракси доказало да током досадашњих посета различитих организованих, али и ненејављених туристичких група у граду није било адекватног одговора и довољног броја стручних, а расположивих особа које би им говориле о совама и другим знаменостима града. Такође, указано је и на потребу стављања туристичке сигнализације како у прилазу Кикинди, тако и на самом Тргу.

Секретаријат за локални економски развој и туризам предлаже да једно од препознатљивости нашег града постане наранџаста боја, боја лудаје, и да спортски клубови, који у свом називу имају име Кикинде, имају обавезну гарнитуру дресова наранџасте боје. Уважавајући сложену економску ситуацију то не мора да буде учињено одједном, већ да се следећом набавком спортске опреме набаве комплети у наранџастој боји, чиме ће постепено она постати доминантна, а спортски клубови препознатљиви да су из Кикинде. То је један од начин брендирања града за који верујемо да ће дати жељени ефекат у смислу веће препознатљивости и признате специфичности.

XXIX „Гусанијада“ у Мокрину

Као и ранијих година ова традиционална манифестација привукла је бројне тв екипе из света и то је један од програма који ће северни Банат промовисати као своју етно и понуду културног наслеђа у циљу јачања туристичке понуде.

„Макото Нагано“ и „Маргитарес“ нису неки источњачки мудраци, већ ратници „беле кориде“ који су се 22. фебруара ове године, борили за част свог јата на 29. „Гусанијади“ у селу Мокрину надомак Кикинде. „Макото Нагано“ – назван по нинџа ратнику, власника Мирослава Челекетића, дао се у бег након девет ипо минута, па је тако „Маргитарес“ (пореклом из банатског села Маргита) – власника Милорада Ристића, постао нови светски шампион међу гусанима.

А до финала се дошло након квалификација током децембра, јануара и фебруара, а најдужу борбу икада до сада имао је управо „Макото Нагано“ у полуфиналу и она је трајала 19 минута и 53 секунде. Надметање је било организовано у три категорије: гусани до једне године, двогодишњи и сениори, а у овогодишњем шампионату учествовало је 114 гусана. У лиги младих „Спартак“ Мирка Малогажског победио је гусана „Избегли“ Предрага Маркова. У категорији двогодишњих гусана „Дража“ Лазара Јовића надвисио је „Чандора“ Жељка Радаковића. Најстарији гусан је „Ацика“ Александра Адамова – који има 15 година, док је најстарија гуска осамнаестогодишња „Четкица“ – власника Драгана Барбата. Најлепши гусан је „Булић“ Милоша Ђукића, најтежа гуска је „Лепотица“ Жељка Радаковића, док најлепше јато ове године има Милан Сувајдину.

Промоције Кикинде у иностранству

„Агра“ Горња Радгона

Секретаријат за локални економски развој и туризам општине Кикинда, у складу са започетом праксом различитих начина промоције нашег града, августа 2014. године учествовао је на 52. „Агри“ – Међународном сајму пољопривреде у Горњој Радгони, у Словенији, представљајући кикиндску прехранбену индустрију и њен пратећи сектор.

Општина Кикинда је била једини представник војвођанских локалних самоуправа на заједничком штанду који је, по осми пут, организовао Покрајински секретаријат за привреду, запошљавање и равноправност полова. Желећи да на овај начин протежирамо нашу индустрију и да јој помогнемо да без икаквих трошкова буду промовисани на признатим сајмовима у региону, представили смо

прехранбени производни програм „Банинија“, „Кикиндског млина“, „Атлер – Фонтане“, Градске пекарне „Кикинда“ – која се налази у саставу компаније „АС браћа Станковић“, али и понуду амбалаже за прехранбену индустрију „Блик продукта“, као и процесну опрему и машине за прехранбени сектор „Мултипака“ и пластенике Михајла Павлова. Наш партнер на овом сајму била је и Регионална привредна комора Кикинда, са којом одржавамо изузетне пословне везе.

Наступ у Словенији за кикиндске излагаче био је бесплатан, а Секретаријат за локални економски развој и туризам општине Кикинда обрео са на овој сајамској манифестацији преко конкурса који је расписао Покрајински секретаријат за привреду пре неколико месеци. На заједничком штанду војвођанске привреде било је 17 појединачних излагача, махом фирми које носе знак „Најбоље из Војводине“. Тако је 25. августа, традиционално, као део званичног програма Сајма, организован „Дан Војводине“, где је, у присуству бројних слованачких привредних и државних званичника и медија, промовисана различита понуда од индустријских производа, хране до туризма.

У Словенији постоји традиција и култура обилазака сајмова, тако да је нпр. само у недељу, 24. августа, ову пословну манифестацију обишло више од 15.000 посетилаца. „Агра“ је иначе највећи сајам пољопривреде у Словенији, а „Поморски сејем“ простира се на више десетина хиљада квадратних метара отвореног и затвореног простора.

Сајам туризма у Будимпешти

Као и прошле године, тако је и фебруара 2015. године Секретаријат за локални економски развој и туризам општине Кикинда одржао је промоцију града и његових туристичких потенцијала на 38. Међународном сајму туризма у Будимпешти – UTAZAS 2015. године, који је одржан у периоду од 26. фебруара од 01. марта. Туристичка манифестација „Дани лудаје“, „Маумут Кика“ – стар пола милиона година, млин на коњски погон“ Сувача“ – један од два преостала у Европи (потиче из 1899.), највеће светско урбано станиште Сова ушара, музика, весели млади Кикинђани...а све зачињено наранџастим тоновима и још лепшим питама бундеварарама и другим колачима, привукли су бројне посетиоце сајма, али излагаче да застану, фотографишу се и заинтересују кога ова весела дружина промовише. Фолклор и оркестар Академског друштва за неговање музике "Гусле", ученици и наставници двојезичне ОШ "Фејеш Клара" из Кикинде били су прави магнет у мађарској престоници.

Општина Кикинда је промовисала своје туристичке потенцијале на заједничком штанду Покрајинског секретаријата за привреду АП Војводине, на коме су, између осталих, излагале и туристичке организације Србије и Војводине и још десетак војвођанских места. Српски излагачи су се нашли у друштву туристичких великана попут Грчке, Турске, Хрватске, Египта, Туниса, словачких Татри, мађарских спа центара и Балатона... Иначе, сајам је ове године имао око 300 излагача са свих континената. Чланови кикиндске делегације имали су и прве разговоре са представницима „Мађарско – српског пословног савета“, организације која окупља најзначајније пословне људе који раде у две суседне државе и том приликом су упознати, не само са туристичким потенцијалима, већ и

привредним, а пре свега оним из области прехранбене индустрије и то дегустацијом производа кикиндских фирми "Банини", "Атлер Фонтана" и "Белавила", који су се побринули да присутни на нашој промоцији у потпуности доживе Кикинду, па тако и део њене гастрономије.

Наступ Кикинђана и читаве српске делегације имао је подршку министра саветник за економска питања амбасаде Републике Србије у Будимпешти Ота Кишмартона, а делегацију општине Кикинда примили су и амбасадор Србије у Мађарској Његова Екселенција Раде Дробац и саветник за конзуларна питања Јелена Цвијановић.

Промоција инвестиционих могућности

Општина Кикинда је у сарадњи са Амбасадом Републике Србије у Будимпешти 25. марта 2015. године одржала промоцију инвестиционих могућности представницима Мађарско – српског пословног савета који окупља привреднике који послују у ове две државе. Такође, на промоцији су били присутни и представници других привредних асоцијација Мађарске попут Мађарско – српске привредне коморе, Привредне коморе жупаније Чонград из Сегедина и Удружења индустријалаца Мађарске који су оценили да највећи севернобанатски град може да буду занимљива дестинација за њихове инвестиције.

Представници две вероватно и највеће мађарске инвестиције у Србији OTP Banka и MOL такође су присуствовали кикиндској промоцији, а председник Мађарско – српског пословног савета Ласло Волф наглашава да без обзира што Мађарска није велики извозник капитала има неколико пројеката за које верује да ће бити интересантни потенцијалним инвеститорима из његове државе: „Познато је да будимпештанско водоводно и комунално предузеће заинтересовано за улагање у иностранству и да општина Кикинда управо нуди могућност инвестирања у фабрику воде. У Србији већ постоје МОЛ бензинске пумпе и свакако ћу им предочити могућност отварања једне у близини међународног граничног прелаза Наково – Лунга код Кикинде. Такође, понуда Кикинде за партнерство у замени јавне расвете штедљивијом нам је веома интересантна као и улагање у обновљиве изворе енергије“ нагласио је Волф који је и директор OTP Banke.

Председник општине Кикинда Павле Марков – који је са својим сарадницима и организовао презентацију, говорио је о потреби да и у суседству тражи стратешко партнерство за пројекте као што су улагање у Агроиндустријску зону у подизању различитих складиштених и прерађивачких капацитета, стакленичку производњу – која се наслања на термалне изворе, замену јавне расвете, изградњу пијаце и тржног центра, могућност изградње аквапарка, улагање у металски сектор... Према незваничним информацијама представници Мађарско – српског пословног савета током пролећа планирају долазак у Србију када ће се и лично уверити о потенцијалима о којима је говорено у престоници нашег северног суседа.

Промотивни материјали на страним језицима о Кикинди

Трајним отварањем ГП Наково – Лунга општина Кикинда је за путнике из Румуније припремила летак на румунском језику са најважнијим информацијама о

радном времену мењачница, банака, супермаркета, ресторана, музеја, Спортског центра „Језеро“, начину паркирања, важним телефонима и слично како бисмо нашим суседима омогућили да се што лакше снађу у Кикинди...

Такође, направљен је промотивни филм на енглеском језику о инвестиционим могућностима у општини Кикинда, као и о градитељској баштини и смештајним капацитетима у нашем граду.

Bine ati venit la Kikinda

Dragi vecini,
La început am dori să vă prezint faptul că ora din Serbia este cu o oră în urmă în comparație cu ora României. Deci, este necesar să setați ceasornicul Dumneavoastră cu o oră înapoi după ce treceți frontiera.

De trecere a frontierei Nakovo – Lunga
Ora Serbiei 07:00 – 19:00 (ora Romaniei 08:00 – 20:00)

Supermarketuri din Kikinda

- „Angropromet 1”, str. Trg srpskih dobrovoljaca nr. 39, piață;
- „Angropromet 2”, str. Miloša Velikog nr. 76
Luni – Sâmbătă 06:30 – 21:00, Duminică 06:00 – 13:00 www.angropro.co.rs
- „Maxi Delhaize”, str. Svetosavska nr. 32
Luni – Sâmbătă 07:30 – 21:00, Duminică 07:30 – 15:00 www.maxi.rs
- „Idea” (fost „Roda”), str. Trg srpskih dobrovoljaca nr. 53,
Luni – Duminică 07:00 – 22:00 www.idea.rs
- „Idea”, str. Svetosavska nr. 43,
Luni – Sâmbătă 07:00 – 22:00, Duminică 07:00 – 14:00
- „Idea”, str. Masarikova nr. 3,
Luni – Sâmbătă 07:00 – 22:00, Duminică 07:00 – 14:00

Mod și metoda de plată?
În toate magazinele și supermarketurile din Kikinda ca și pe stațiile de benzinărie (sunt cam 10 prin oraș), plata se poate efectua doar în moneda locală – dinar, sau cu carduri de credit MasterCard și Visa.

Unde să schimbiți bani?
Este cel mai bine să efectuați schimbarea banilor Dvs. în una dintre casele de schimb valutar, care se află peste tot prin centrul orașului și pe piață. Acolo se face schimbul de bani fără nici un comision, dar ele nu sunt deschise sâmbăta după-amiaza, iar duminicadelor. În general, băncile nu sunt deschise în timpul week-endului, cu excepția băncii Intesa (str. Braće Tatčić 16) și Poštanska Štedionica (Generala Draškovića 28 și Svetosavska 43), care sunt deschise sâmbăta până la 12 (ora Serbiei). Pe zilele lucrătoare, băncile sunt deschise până la ora 16, de fapt cele mai multe chiar și până la 17 și 18.

Bine ati venit la Kikinda

Locații caselor de schimb valutar în Kikinda:

- Svetosavska 21 (blocul „Galadska – Galața”, lângă pizzeriei „Conti”)
- Trg srpskih dobrovoljaca 43 (casă de schimb valutar „Solo”, centrul orașului – deschisă și duminică până la ora 14)
- Trg srpskih dobrovoljaca 2 (casă de schimb valutar „Cile”, centrul orașului, lângă bancă NLB)
- Trg srpskih dobrovoljaca 25 (casă de schimb valutar „Cile”, centrul orașului, lângă galeria „Terra”)

Curs valutar de euro (€) puteți găsi pe websiteul de Banca Populară a Serbiei www.nbs.rs

Plata de parcare pe străzile centrului de oraș și pe parcare publică în stradă Nemanjina?
Parcarea la Kikinda se plătește pe zilele lucrătoare între orele 7 și 21, iar sâmbătă între 7 și 15 (ora Serbiei). Duminică parcare este gratuită. Prețul de bilet zilnic pentru toate zone (roșie și galbenă) este 115 de dinari și se poate plăti și prin trimiterea unui SMS la numărul 9233, dar numai în caz în care aveți un telefon cu rețea unei telefonie mobile sârbă. Parcarea pentru o oră, în zona roșie este 30 de dinari (SMS 9231), galbenă 23 de dinari (SMS 9232). Este cel mai rentabil de a plăti biletul pentru o zi întreagă, care se aplică la toate zone (SMS 9233). Pe lângă trimiteri de un text messaj, puteți plăti parcare și prin cumpararea biletelor de parcare în magazin „Corner Shop” care se află în colțul Mallului „Kikinda” (str. Svetosavska nr.26), ca și în unele chiosci din centrul orașului.
Serviciu de parcare este foarte strict și tratează fără toleranță toate vehiculele parcate ilegal și cele fără bilet de parcare. Fiți atenți să nu parcați în zonele desemnate pentru taximetriști, handicapi și pe celelate locuri rezervate de la care Serviciul de Parcare înlătură mașinile. Sfatul este să nu parcați în locuri de parcare nemarcate în centrul orașului, că „vehiculul Spider”, înlătură și astfel parcate mașine, considerându astfel de parcare o infracțiune ca și cum mașină ar fi fost parcată în zona verde.

Restaurante din Kikinda

- „Belavila”, str. Svetosavska nr. 178, restaurant național
- „Nasuvo i kitnikes”, str. Uglješe Terzina nr. 47, restaurant internațional
- Pizzeriei „Conti” str. Svetosavska nr. 21
- Pizzeriei „Ujuna kuhinja” str. Svetosavska nr. 38
- Pizzeriei „Kufinjica” str. Nikole Francuskog nr. 1
- Cofetărie și pizzerie „Siesta” str. Trg srpskih dobrovoljaca nr. 16
- Cofetărie și pizzerie „Macchiato” str. Trg srpskih dobrovoljaca nr. 19
- „Express Restaurant Belavila”, str. Trg srpskih dobrovoljaca nr. 13, restaurant express

Vizita în Kikinda:

- Muzeul Național și Kikinda Mammoth – Muzeul Național, str. Trg srpskih dobrovoljaca nr. 21
- „Suvača” – moară pe unitate cal, unghi de străzi Nemanja și Moravska
- Galerie „Terra”, str. Trg srpskih dobrovoljaca nr. 23
- Centru de sport „Jezero” – piscină interioară, str. Branka Vujina b. b.

Telefoane importante

- Poliție 192
- Ambulanță 194
- Ajutor pe drum – AMSS 1987
- Consulatul de România în Vârșet 00 381 (0)13 / 831 – 099 / 199 / 299

**Vă dorim o ședere plăcută și confortabilă în țara noastră
Orașul Kikinda**

Sekretariat za lokalni ekonomski razvoj i turizam
Opština Kikinda